

Emma Garcia Romero

**ACCIONS MEDIAMBIENTALS D'RSC: AVANTATGES PER A LES
EMPRESSES**

TREBALL DE FI DE GRAU

Doble grau ADE + Dret

**FACULTAT D'ECONOMIA i EMPRESA
Universitat Rovira i Virgili**

Reus

Juny

Curs 2020-21

ÍNDEX DE CONTINGUT

1. Títol, resum i paraules clau	7
2. Presentació.....	9
3. Introducció	11
4. Responsabilitat Social Corporativa, en sentit ampli	13
4.1. Origen de l'RSC	13
4.2. Concepte.....	14
4.3. Marc legal	14
4.4. Principis RSC establerts en la ISO 26000:2010.....	16
4.5. Accions d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa	17
4.6. Estratègia empresarial i l'impacte social total	18
4.7. Avantatges que s'obtenen de l'RSC.....	20
4.7.1. Beneficis interns	20
4.7.1.1. Econòmics	20
4.7.1.2. Organitzatius	21
4.7.1.3. Recursos Humans.....	22
4.7.1.4. Legalitat.....	23
4.7.2. Beneficis externs	23
4.7.2.1. Competència	23
4.7.2.2. Fidelització.....	24
4.7.2.3. Imatge.....	24
4.7.2.4. Relacions exteriors.....	25
5. Responsabilitat Social Corporativa, vessant ambiental	26

5.1.	Aspectes ambientals de la Responsabilitat Social Corporativa	26
5.2.	Índex de sostenibilitat ambiental	27
5.3.	Marc legal sobre responsabilitat mediambiental	27
5.4.	Quines pràctiques sostenibles poden aplicar les empreses?.....	28
5.5.	Certificacions mediambientals que poden obtenir les empreses.....	29
5.5.1.	Gestió ambiental global	31
5.5.1.1.	Sistemes de Gestió Ambiental (SGA) – Certificat ISO 14001	31
5.5.1.2.	Verificació EMAS (UE).....	32
5.5.2.	Economia circular	33
5.5.2.1.	Certificació Residu Zero	33
5.5.2.2.	Declaracions ambientals de producte (DAP) conforme la Norma Internacional ISO 14025.....	34
5.5.2.3.	Certificació de Gestió del Ecodisseny ISO 14006.....	34
5.5.3.	Canvi climàtic	35
5.5.3.1.	Verificació voluntària d'Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons ISO 14064	35
5.5.3.2.	Petjada de Carboni de productes, serveis, organitzacions i esdeveniments segons ISO 14067.....	36
5.5.3.3.	Verificació reglamentària d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons el Protocol de Kyoto	36
5.5.4.	Gestió de recursos	37
5.5.4.1.	Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001	37
5.5.4.2.	Verificació de la Petjada Hídrica ISO 14046	37
6.	Objectius de Desenvolupament Sostenible.....	39
6.1.	D'on sorgeixen els 17 ODS?	39

6.2.	Què s'intenta amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible?.....	39
6.3.	Objectius d'àmbit mediambiental	40
6.4.	Relació dels ODS amb les empreses.....	42
7.	Avantatges que poden obtenir les empreses si actuen a favor del medi ambient.	43
7.1.1.	Beneficis interns	43
7.1.1.1.	Econòmics	43
7.1.1.2.	Organitzatius	44
7.1.1.3.	Recursos Humans.....	44
7.1.1.4.	Legalitat.....	44
7.1.2.	Beneficis externs	45
7.1.2.1.	Competència	45
7.1.2.2.	Fidelització.....	45
7.1.2.3.	Imatge.....	45
7.1.2.4.	Relacions exteriors.....	45
7.1.3.	Comparació amb els avantatges d'actuar d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa	46
8.	Investigació quantitativa	47
8.1.	Problemàtica d'investigació	47
8.2.	Objectiu general.....	47
8.3.	Objectius específics	47
8.4.	Univers Objecte d'Estudi (UOE).....	48
8.5.	Disseny del qüestionari.....	48
8.6.	Metodologia de la investigació quantitativa.....	48
8.7.	Característiques principals dels enquestats.....	49

8.8.	Resultats enquestes.....	52
9.	Investigació qualitativa.....	54
9.1.	Entrevista a EKOMODO.....	54
9.2.	Entrevista a AFEPASA.....	55
9.3.	Entrevista a Cero Residuo.....	56
9.4.	Comparativa de la informació qualitativa.....	57
10.	Com poden avançar les empreses?.....	58
11.	Conclusions.....	59
12.	Bibliografia.....	61

ÍNDEX D'IL·LUSTRACIONS

<i>Il·lustració 1. L'impacte social total no es pot separar del negoci.</i> Recuperat de https://www.bcg.com/publications/2017/total-societal-impact-new-lens-strategy	19
<i>Il·lustració 2. Resum dels certificats mediambientals tractats.</i> Font: elaboració pròpia.	31
<i>Il·lustració 3. Logotip norma internacional ISO 14001.</i> Recuperat de https://limandarina.es/certificaciones/iso-14000/	32
<i>Il·lustració 4. Logotip Reglament europeu EMAS.</i> Recuperat de https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_for_you/premium_benefits_through_emas_en.htm	33
<i>Il·lustració 5. Logotip Certificació Residu Zero.</i> Recuperat de https://sustant.es/residuo-cero/	34
<i>Il·lustració 6. Logotip de Declaracions ambientals de producte (DAP).</i> Recuperat de https://www.aenor.com/certificacion/certificacion-de-producto/declaraciones-ambientales-de-producto	34
<i>Il·lustració 7. Logotip certificació de gestió del Ecodisseny ISO 14006.</i> Recuperat de https://www.aenorperu.com/certificacion/medio-ambiente/ecodiseno	35

<i>Il·lustració 8. Imatges extretes del logotip de Verificació voluntària Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle segons ISO 14064. Recuperat de https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-carbono-organizaciones</i>	36
<i>Il·lustració 9. Logotip de Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001. Recuperat de https://www.aenor.com/certificacion/eficiencia-energetica/eficiencia-energetica-50001</i>	37
<i>Il·lustració 10. Logotips de Certificació Petjada Hídrica ISO 14046. Recuperat de https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-hidrica</i>	38
<i>Il·lustració 11. Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Recuperat de https://blogs.un.org/es/2017/02/24/los-pilares-de-la-onu-desarrollo-si-pero-sostenible-2/</i>	40
<i>Il·lustració 12. Gràfica on es representa la mida de les empreses enquestades. Font: elaboració pròpia.</i>	49
<i>Il·lustració 13. Gràfica representativa de la quantitat de treballadors que hi ha a les entitats enquestades. Font: elaboració pròpia.</i>	50
<i>Il·lustració 14. Gràfica on es representa l'àmbit d'operació de les empreses. Font: elaboració pròpia.</i>	51
<i>Il·lustració 15. Gràfica on es representa el sector al qual pertanyen les empreses. Font: elaboració pròpia.</i>	51
<i>Il·lustració 16. Percentatge de certificats ambientals que tenen les empreses. Font: elaboració pròpia.</i>	53
<i>Il·lustració 17. Logotip EKOMODO. Recuperat de https://www.ekomodo.eus/</i>	55
<i>Il·lustració 18. Logotip AFEPASA. Recuperat de https://www.afepasa.com/</i>	56
<i>Il·lustració 19. Logotip Cero Residuo. Recuperat de https://www.ceroresiduo.com/</i>	57

1. Títol, resum i paraules clau

Accions mediambientals d'RSC: avantatges per a les empreses

La principal finalitat del present treball és cercar quins són els avantatges que poden obtenir les empreses quan decideixen prendre accions mediambientals de Responsabilitat Social Corporativa. Per tant, en un primer moment, s'estudia l'àmbit de l'RSC de manera global. Després, s'endinsa més profundament en l'àmbit ambiental, el qual en l'actualitat ha pres importància i un dels papers clau per preservar-lo el tenen les empreses. Havent estudiat els efectes de manera teòrica que experimenten les organitzacions empresarials amb aquestes actuacions, de forma posterior, mitjançant un estudi quantitatiu s'analitza en empreses reals quins han estat els beneficis obtinguts al ser mediambientalment responsables, concretament, d'acord amb accions relacionades amb el medi ambient. Així com una ulterior anàlisi qualitativa per aprofundir les conclusions del treball.

Responsabilitat Social Corporativa, medi ambient, avantatges empresarials.

Acciones medioambientales de RSC: ventajas para las empresas

La principal finalidad del presente trabajo es buscar cuáles son las ventajas que pueden obtener las empresas cuando deciden tomar acciones medioambientales de Responsabilidad Social Corporativa. Por lo tanto, en un primer momento, se estudia el ámbito de la RSC de manera global. Después, se adentra más profundamente en el ámbito ambiental, el cual en la actualidad ha tomado importancia y uno de los papeles clave para preservarlo lo tienen las empresas. Habiendo estudiado los efectos teóricos que experimentan las empresas con estas actuaciones, de forma posterior, mediante un estudio cuantitativo se analiza en empresas reales cuáles han estado los beneficios obtenidos al ser medioambientalmente responsables, concretamente, de acuerdo con acciones relacionadas con el medioambiente. Así como un ulterior análisis cualitativo para profundizar las conclusiones del trabajo.

Responsabilidad Social Corporativa, medioambiente, ventajas empresariales.

CSR environmental actions: advantages for companies

The main reason for this project is finding out what advantages these companies can obtain when these decide having environment action as a Corporate Social Responsibility. Therefore, in the first time, we can study the area of CSR the global way. After, we can investigate more in detail within environment' area, where this has obtained more importance nowadays and has a relevant paper in the society. We have been investigating that's effects the theory' way have had the companies when have been experimenting with these actions, after that, we have been realizing a quantity analysis which we have been analyzing within real companies what benefits or profits these companies have achieved when these have had a environmentally responsible, in particular, when these have been in agreement with the environment. As well as qualitative analysis to go into detail of the conclusion of work.

Corporate Social Responsibility, environment, business advantages.

2. Presentació

Actualment ens trobem en una situació en la qual és necessari prendre decisions d'acord amb el benestar i la protecció del medi ambient. Problemes com la crisi climàtica, la desforestació, el consum abusiu i la contaminació, entre altres, tenen una relació molt propera amb l'àmbit empresarial.

És per això, que la Responsabilitat Social Corporativa té una gran importància, ja que té en compte l'entorn de l'empresa i també que les decisions que es puguin prendre siguin amb interacció tant amb el món social com amb el mediambiental.

El propòsit del treball és analitzar quin és el benefici que tenen les empreses si prenen decisions respectuoses amb el medi ambient. Per tant, faria una reflexió més profunda d'un dels àmbits de la Responsabilitat Social Corporativa que em permetés obtenir una visió sobre aspectes ambientals i dirigida al món empresarial.

L'elecció d'aquest tema és d'acord amb la importància actual de tenir cura del medi ambient i també, per poder donar a conèixer quins són els beneficis que poden obtenir les organitzacions empresarials si tenen una visió més sostenible.

Això és degut al meu interès amb l'economia social i solidària, la circular, la feminista, la inclusiva, entre altres tipologies d'economia que tenen en compte uns valors que per mi són fonamentals en la presa de decisions en les empreses, així com en la vida en general.

És obvi que un dels papers claus per minimitzar l'impacte que estan tenint les nostres accions en l'entorn és de les organitzacions empresarials. Per tant, és bo observar que obrar en benefici a la societat i al món en el qual vivim, també produeix uns avantatges propis.

En relació amb les assignatures que més influència han tingut en l'elecció d'aquest tema, estudiades al grau d'Administració i Direcció d'Empreses són Ciutadania, Organització d'Empreses i Comportament Organitzatiu.

Això és així perquè en totes elles hem vist els diferents tipus d'empreses que hi ha, la influència de la sostenibilitat en l'Economia de l'Empresa, què és la Responsabilitat Social Corporativa i també, la importància que té l'entorn en la presa de decisions de les organitzacions empresarials.

Tenint en compte la metodologia emprada en la realització del següent treball, destacar una assignatura clau. Parlem d'Investigació de Mercats i Aplicacions, ja que

s'estudia com i on cercar informació, saber analitzar i interpretar les dades obtingudes i dur a terme amb èxit entrevistes i enquestes al públic objecte d'estudi.

Un altre punt són les competències adquirides durant la realització d'aquest grau. Les més importants d'acord amb la forma de fer aquest treball són, per exemple, l'anàlisi de dades adquirides mitjançant fonts quantitatives i qualitatives, com la seva posterior interpretació.

Així com, poder treballar de forma autònoma i comunicar les conclusions adquirides de manera clara i creativa. De manera essencial, demostrar el meu compromís amb la cura del medi ambient, però sobretot, il·lustrar aquesta responsabilitat social com a professional, sent capaç de trobar una relació amb la gestió i les decisions que poden prendre les empreses d'acord amb l'RSC.

3. Introducció

La protecció del medi ambient és un deure de tothom. Les actuacions que hem anat causant han resultat en un deteriorament que difícilment podrem revertir. És per això, que està en les mans de tots començar a canviar els nostres hàbits i pràctiques.

Sí que és cert, que moltes empreses han renovat les seves formes d'actuar, han pres decisions més sostenibles i aposten per un futur millor per les pròximes generacions. Tanmateix, són moltes les organitzacions que encara prenen decisions que tenen un fort impacte en el medi que ens envolta.

Un bon exemple d'això és l'esgotament dels recursos naturals. Les dades demostren que hi ha una sobreexplotació d'aquests recursos, donat que aquests no són il·limitats i s'utilitza un 20% més del que el planeta és capaç de regenerar. Les causes principals d'aquest esgotament són tant el creixement demogràfic com l'activitat econòmica.

És per això, que el principal propòsit del següent treball és demostrar que canviar la gestió d'una empresa i prendre iniciatives més sostenibles, concedeix a les empreses la possibilitat de disposar d'uns avantatges que abans podien no tenir.

Per tant, s'haurà d'analitzar quin paper té la Responsabilitat Social Corporativa en les empreses i en el medi ambient. Definir els seus aspectes més importants i comparar en relació amb accions mediambientals d'RSC. També, descriure quins Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) pertanyen en aquesta àrea.

Per concloure l'estudi de la part teòrica, descriure els beneficis que podrien obtenir les empreses d'acord amb actes mediambientals d'RSC. Assumpte que s'analitzarà en la part pràctica d'aquest treball on s'intentarà explicar mitjançant informació qualitativa i quantitativa si aquests beneficis s'adquireixen gràcies als actes que prenen empreses reals.

Pel que fa a la metodologia emprada, es realitzarà una investigació de camp. En aquesta, s'intentarà obtenir informació per tal de comparar i verificar l'exposició teòrica. Així doncs, per tal de complir amb el propòsit d'aquest treball s'utilitzaran els mètodes d'entrevistes i enquestes per aconseguir informació certa i evident.

Quant a les fonts d'informació emprades, primer s'han tingut en compte les fonts secundàries, així doncs, en la bibliografia final s'exposen els llocs web visitats per obtenir dades. Si més no, també s'hi realitzaran enquestes i entrevistes que permetran obtenir informació de font primària, així doncs, parlem de dades noves, recopilades expressament per aquest treball, tant quantitatives com qualitatives.

En resum, la finalitat d'aquest Treball de Fi de Grau és comprovar i demostrar els avantatges que poden adquirir les empreses si tenen en compte el marc ambiental de la Responsabilitat Social Corporativa en les seves decisions.

4. Responsabilitat Social Corporativa, en sentit ampli

4.1. Origen de l'RSC

La Responsabilitat Social Corporativa és un concepte relativament nou, que comença a prendre importància arran de variacions en l'entorn que han afectat a les empreses. Aquestes es deuen a fenòmens econòmics, socials i mediambientals que influeixen directament en la gestió de les organitzacions empresarials.

El seu origen, tot i que no és del tot clar, el situem durant els anys 50 a Estats Units. Si més no, podem assenyalar que hi ha precursors, altres autors que anys abans van nomenar un concepte similar en les seves obres.

Va sorgir a conseqüència de les reclamacions dels ciutadans, ja que volien que les empreses en les quals treballaven o consumien tinguessin una major implicació en l'entorn que les envoltava. A fi i efecte, de ser empreses més compromeses.

Pel que fa al primer autor que va definir i fixar les bases del que és l'RSC trobem a Howard Bowen, on l'any 1953 va publicar un llibre titulat "*Social Responsibilities of the Businessman*".

Va ser economista i també president universitari a Estats Units. Howard és conegut com el pare de l'RSC i va ser un pioner en el seu estudi. Però, a més a més, també va ser el primer en definir l'RSC com una obligació dels empresaris d'actuar d'acord amb l'entorn i els valors de la societat.

A Espanya, la Responsabilitat Social Corporativa va arribar més tard, a finals dels anys 90, a conseqüència de la globalització. Les empreses van haver d'actuar conforme al que els grups d'interès demandaven internacionalment. Així com, va augmentar el poder de l'empresa, van minvar els drets humans, entre altres aspectes que van afavorir l'RSC.

En aquest cas, INVERCO, Associació d'Institucions d'Inversió Col·lectiva i Fons de Pensions, va ser la primera associació a parlar del concepte, concretament, sobre Inversió Social Responsable.

4.2. Concepte

La Responsabilitat Social Corporativa està lligada de forma directa amb la manera en què adopten decisions les empreses. En aquest cas, es tracta de dirigir l'empresa amb accions ètiques i sostenibles.

Això és així perquè no només l'entorn té una repercussió en l'empresa, sinó que podem veure que totes aquelles accions que pren una organització influeixen en l'entorn. Aquí ve la importància de què les empreses actuïn de forma responsable amb la societat en conjunt.

Troblem moltes definicions sobre l'RSC, però la més acceptada ha estat donada per la UE: *“La responsabilidad social de las empresas es, esencialmente, un concepto con arreglo al cual las empresas deciden voluntariamente contribuir al logro de una sociedad mejor y un medio ambiente más limpio.”* (Comisión de las Comunidades Europeas, 2001)

Per tant, l'RSC és una eina que es basa en la gestió empresarial. Així que permet que les empreses s'organitzin i es planifiquin de cara al futur amb accions que cerquin un benefici econòmic, però també una millora pels grups d'interès, com són els accionistes, treballadors, clients, la comunitat local, el medi ambient, entre altres.

Així doncs, s'entén que totes aquestes accions tenen una vocació de permanència en l'empresa, no són activitats puntuals realitzades independentment de la labor del negoci, sinó que suposa un compromís.

Dins de la Responsabilitat Social Corporativa podem distingir tres àmbits, en primer lloc, l'econòmic, en segon lloc, el social i en tercer lloc, el mediambiental. Una empresa socialment responsable cerca la manera d'actuar aconseguint una millora econòmica com busquen la majoria de les empreses, però a diferència d'altres, implementa pràctiques que comportin, a més a més, una millora del benestar social i una conservació del medi ambient.

4.3. Marc legal

En el punt següent tractaré d'analitzar les regulacions d'aquest concepte, les quals comencen a iniciar-se l'any 2014. En un primer moment, trobem una Directiva de la Unió Europea. La Directiva 2014/95/UE del Parlament Europeu i del Consell. En aquesta es cerca la transparència de les empreses en vers a facilitació de la seva informació, tant social com mediambiental.

En el mateix any, a Espanya trobem la Llei 31/2014. En aquesta podem destacar el seu art. 529 ter.1.a) Llei 31/2014, en el que descriu que el Consell d'Administració no podrà delegar la facultat de decisió quan es tracti d'aprovació de la política de responsabilitat social corporativa.

Per la qual cosa, s'introdueix que serà el Consell el responsable de decidir d'acord amb aspectes d'RSC. Per tant, veiem com el concepte pren importància i s'introdueix en lleis espanyoles arran de l'any 2014.

L'any 2015 la Comissió Nacional de Mercat de Valors va aprovar un Codi de Bon Govern amb normes, regles, entre altres recomanacions, per tal de mostrar unes pautes que poden resultar útils per a les empreses.

Normalment, la seva utilitat és essencialment per evitar que les organitzacions empresarials tinguin pràctiques poc ètiques, cosa que podem relacionar directament amb l'RSC.

Aquest Codi de Bon Govern de les Societats Cotitzades va presentar com a novetat recomanacions relacionades amb Responsabilitat Social Corporativa, ja que indica que era realment important que formés part perquè caracteritza un bon Govern corporatiu.

De la mateixa manera que s'indicava en la Llei 31/2014, s'exposa en el mateix codi que la política d'RSC és una facultat que el Consell d'Administració no podrà delegar. El terme de Responsabilitat Social Corporativa s'indica en un seguit de recomanacions de les quals en destacaré unes quantes.

En primer lloc, en la recomanació número 53 s'indica que la política d'RSC s'ha de supervisar per una o diferents comissions del Consell, les quals hauran de tenir un conjunt de funcions mínimes, detallades en vuit subapartats. En segon lloc, la següent recomanació, la número 54, diu que la política ha d'incloure els acords que l'empresa vulgui fer-se càrrec d'acord amb els grups d'interès. En tercer i últim lloc, la 55 inclou que l'organització ha de detallar un informe sobre tot el que tingui a veure amb RSC.

Finalment, parlem de la Llei 11/2018. En aquesta podem veure la importància de recollir informació relacionada amb la Responsabilitat Social Corporativa, ja que així hi ha quelcom que permet mesurar, comprovar, administrar quin és l'impacte de les empreses envers l'entorn, tant econòmic, com social i mediambiental.

Per tant, determinades empreses, que compleixin uns requisits concrets que disposa la llei, hauran de proporcionar aquesta informació, la qual consistirà en un resum de l'impacte que té l'organització de manera detallada, clara i real.

A més a més, haurà de ser una informació no financera accessible, per tant, s'haurà de tenir en la pàgina web de l'empresa durant cinc anys i amb el límit de publicar-ho dins dels sis mesos següents al tancament de l'exercici, de manera anual.

4.4. Principis RSC establerts en la ISO 26000:2010

ISO 26000:2010 és una norma que té la finalitat d'establir unes directrius d'acord amb la Responsabilitat Social. És important destacar-la i analitzar concretament els 7 principis que descriu la norma, per tal de conèixer millor quina és la seva implicació.

- *Principi de rendició de comptes:* l'empresa ha de facilitar informació no financera, en concret, d'RSC a l'òrgan competent per poder valorar l'impacte de l'organització.
- *Principi de transparència:* com hem vist en la Llei 11/2018, les empreses han de proporcionar la informació de les seves accions, a fi i efecte que puguin ser accessibles per qualsevol persona.
- *Principi de comportament ètic:* és fonamental que els valors de l'organització empresarial siguin ètics, sostenibles i que l'empresa tingui un compromís per respondre a les necessitats de la societat.
- *Principi de respecte als interessos de les parts interessades:* s'ha de tenir en compte tots els grups d'interès que formen part de l'organització, no només els directius i socis, sinó totes les persones que es puguin veure implicades.
- *Principi de respecte al principi de legalitat:* supremacia del Dret, la llei ha de ser respectada per tothom.
- *Principi a la norma internacional de comportament:* de la mateixa manera que el principi anterior, s'ha de respectar les normes internacionals.
- *Principi de respecte als Drets Humans:* és essencial en la Responsabilitat Social Corporativa i suposa que l'empresa ha d'actuar i decidir d'acord amb el respecte dels Drets Humans i la seva protecció.

4.5. Accions d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa

L'organització pot aplicar un seguit d'accions diferents dins dels tres àmbits que he assenyalat anteriorment. De forma imprescindible, diem que s'haurà d'operar d'acord amb les normes establertes per tal de poder actuar en benefici de la societat de forma global i disminuir l'impacte de l'empresa en l'entorn.

Primerament, parlem de l'àmbit econòmic. L'empresa que cerca únicament el benefici econòmic és molt comuna. Això comporta que moltes de les accions que duen a terme no siguin responsables socialment.

En aquest cas, accions econòmiques que poden emprendre les empreses són d'acord amb el preu de venda del producte o servei, amb la transparència de la informació econòmica tal com descriu la normativa, reducció dels costos, donar a alguna ONG, entre altres.

Seguidament, analitzem accions amb relació a l'àmbit social. Un dels aspectes més importants té relació amb l'empresa i són els treballadors que en formen part, ja que són essencialment els que com més motivats estan, més productius són.

Aquí tenim un gran seguit d'accions que l'empresa pot dur a terme, podem assenyalar la igualtat de salaris, un salari digne pel lloc de treball, una correcta seguretat i higiene en el treball, la possibilitat de promocionar-los, de ser flexibles amb l'horari d'acord amb les condicions de vida, donar llocs de treball a persones que formen part de grups d'exclusió social, entre altres.

Però a més a més, en aquest àmbit parlem d'una gran quantitat de grups d'interès, ja que parlem de la comunitat de l'organització, és a dir, un seguit d'actuacions que permetin aportar un benefici a la comunitat de l'empresa. Per exemple, proporcionar feina, col·laborar de manera efectiva amb la localitat, fer voluntariats, entre altres.

Abans d'entrar en l'àmbit mediambiental. És important distingir una acció social d'una acció socialment responsable en matèria social. Aquest és un error típic, es pot pensar que una empresa actuar d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa, tanmateix, és possible que només porti a terme alguna acció social de manera puntual.

Així doncs, una acció social no és un comportament de l'empresa que es porti a terme a llarg termini, sinó que és una activitat voluntària que es produeix de manera puntual. Una actuació socialment responsable forma part de l'empresa i es guia per una gestió estratègica, per tenir un impacte a llarg termini que expressa els valors que defineixen la personalitat de l'organització.

Finalment, l'àmbit mediambiental. En aquest treball profunditzaré sobre aquest camp més que en els anteriors, tanmateix, és fonamental conèixer que tots tres són igual d'importants i essencials en RSC.

Algunes actuacions que poden portar a terme les empreses per minimitzar l'impacte en el medi ambient són la reducció de recursos, el reciclatge, la reducció o eliminació de matèries primeres que tardin a degradar-se, disminuir l'emissió de gasos contaminants, sensibilitzar a l'entorn de la importància de tenir cura del medi ambient, entre altres.

Així mateix, cal assenyalar el concepte "*The Triple Bottom Line (TBL)*", és a dir, la triple línia de benefici. Es va utilitzar per primera vegada l'any 1994 i el principal objectiu és mesurar i avaluar l'èxit i la sostenibilitat d'una entitat.

Per tant, no només té en compte el desenvolupament financer d'una empresa, sinó que també el social i el mediambiental. Per una banda, l'àmbit social es pot mesurar valorant l'impacte que té l'empresa cap a les persones, tan externes com les internes, és a dir, la societat i els treballadors.

Per una altra banda, l'aspecte mediambiental cerca minimitzar l'impacte cap aquest i millorar el seu estat, per tal de revertir els efectes negatius que s'han causat fins ara. Un exemple pot ser minimitzant les emissions de CO₂ o reutilitzant recursos.

4.6. Estratègia empresarial i l'impacte social total

Abans d'argumentar els avantatges que poden assolir les empreses, cal assenyalar com està canviant l'estratègia empresarial i quins són els motius bàsics. Com bé sabem, l'estratègia principal que ha caracteritzat durant molts anys a les empreses ha estat la de maximitzar els ingressos per tal d'obtenir beneficis.

Aquesta visió s'absté de tenir en compte altres aspectes, com els socials o els caracteritza com una activitat secundària al negoci principal. Tanmateix, avui dia s'està produint una evolució en l'estratègia de gran part d'empreses arran d'un seguit de causes:

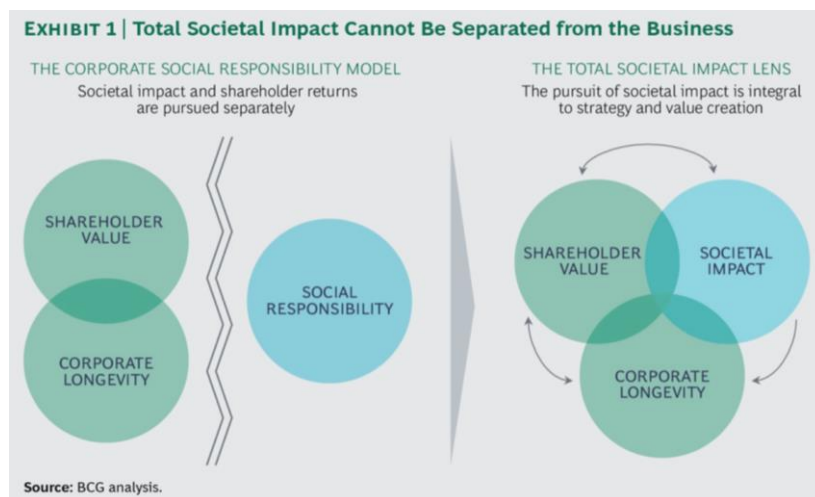
- *Pressió dels grups d'interès*: amb la finalitat que les empreses siguin més conscients de l'entorn que les rodeja, ja no només tenim en compte en l'estratègia els accionistes, sinó tots els *stakeholders*. Per exemple, el paper del

sector privat és essencial pel compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, els quals desenvoluparé més endavant.

- *Hi ha un increment d'inversió en empreses que duen a terme pràctiques socials i mediambientals:* el motiu d'aquesta causa és que s'ha comprovat que aquestes assolixen majors beneficis a llarg termini.
- *ESG (Environmental, Social and Governance):* aquest concepte traduït es refereix al govern ambiental, social i corporatiu, el qual examina si el rendiment futur d'una empresa serà millor. Aquest aspecte s'ha comprovat i, s'ha detectat que els beneficis de les empreses que contempen aquestes esferes són més fiables i eficients pels inversors, ja que també s'obté una major transparència.

En relació amb aquesta nova estratègia, es cerca la manera d'utilitzar el negoci principal de l'empresa com a medi per obtenir tant els avantatges empresarials com crear un impacte social positiu.

Cal fer esment a un concepte de rellevància com és l'impacte social total, el qual facilitarà quina és l'estratègia més adequada per una empresa. Aquest contempla els efectes tant positius com negatius de les organitzacions empresarials, pel que fa a l'àmbit econòmic, social i ambiental. Per tant, aquesta suma ens dona l'impacte social total d'una empresa.

Il·lustració 1. L'impacte social total no es pot separar del negoci. Recuperat de <https://www.bcg.com/publications/2017/total-societal-impact-new-lens-strategy>

Com a mostra, veiem l'anterior imatge d'un estudi de BCG, on s'expressen les diferències entre el model de Responsabilitat Social Corporativa i l'objectiu de l'impacte social total. El primer tracta l'RSC de manera separada, mentre que el segon,

creu que la relació és idònia per l'estratègia empresarial i a fi i efecte de crear un valor que proporcionarà beneficis de manera conseqüent.

4.7. Avantatges que s'obtenen de l'RSC

Les empreses que prenen decisions d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa tenen l'oportunitat d'obtenir avantatges davant d'altres models d'actuació empresarials. Tanmateix, per poder adquirir aquests beneficis és vital comunicar i mesurar els esforços per disminuir l'impacte social total.

Això és, si per exemple una empresa redueix les seves emissions i no mesura la reducció del seu impacte, ni tampoc comunica als grups d'interès les seves actuacions, és probable que aquests avantatges es vegin reduïts.

Així doncs, a continuació classificaré els beneficis d'acord en si són interns o externs:

- *Avantatge extern*: tot aquell benefici que incorpori grups d'interès que no siguin directius de l'empresa, accionistes o treballadors. Per tant, tot aquell benefici que provingui o tingui relació amb clients, competidors, comunitat, entre altres.
- *Avantatge intern*: de manera contrària, consideraré com a benefici intern tot aquell que tingui una relació directa amb la gestió de l'empresa o el tracte en els treballadors, per exemple.

4.7.1. Beneficis interns

4.7.1.1. Econòmics

D'acord amb els beneficis interns, la primera categoria de la qual trobem certs guanys seria l'econòmica. Parlem bàsicament d'un increment dels ingressos de l'empresa i/o una disminució dels costos.

Ara bé, mirant detalladament quins són els beneficis concrets i a què són deguts. Trobem, en primer lloc, que l'empresa obté una reducció dels seus costos. Distingim principalment els costos fixos dels variables.

Els costos fixos són entesos com les despeses que l'empresa ha d'assumir sempre, independentment de la producció o de l'activitat empresarial que porti a terme. N'és un

bon exemple, el lloguer d'una nau, els subministraments d'aigua, d'electricitat o també, els impostos, els salaris, entre altres.

En canvi, els costos variables estan estretament vinculats amb la producció dels productes o serveis de l'organització. Un cas pràctic d'aquests costos serien les matèries primeres, és a dir, si augmenta la producció d'un bé serà necessari un major nombre d'inputs per a la seva confecció.

Així doncs, el fet de posar en pràctica accions de reciclatge, accions de reutilització o de reducció de recursos, permet que els costos minvin i siguin menors. En aquest cas, si redueixen els recursos perquè s'aprofiten millor les matèries primeres, tot i l'augment de la producció, aquestes també augmentaran, però en una menor proporció, la qual cosa permetrà una disminució dels costos.

A més a més, el fet de reduir el consum energètic, per exemple, apagant llums que no siguin necessàries, interruptors o altres actuacions del mateix caire permeten també disminuir les despeses de l'organització. De manera que disminuirien els costos fixos de subministrament perquè la factura d'electricitat seria més econòmica.

Tenint en compte altres avantatges que es troben en les posteriors categories, com per exemple, accedir a nous mercats. Hi ha la possibilitat que l'empresa no només incrementi les seves vendes, sinó que pugui establir preus més elevats en determinats productes.

Per il·lustrar aquest últim benefici, si suposem que una empresa alimentària destina a un mercat concret, un producte creat per ingredients naturals o matèries primeres que provenen de cultius ecològics, això comportarà que el preu de venda d'aquest producte sigui superior. La qual cosa comportarà també un increment del benefici de l'organització.

4.7.1.2. Organitzatiu

De manera relacionada amb els avantatges econòmics, identifiquem com a guany l'estalvi de recursos. Estar sensibilitzat amb el medi ambient produeix una reducció en les matèries primeres, en material d'oficina que no s'utilitza, és a dir, actes que fan que l'empresa pugui disminuir els seus costos reduint els recursos i beneficiant al medi ambient.

Tanmateix, ja no parlem d'un benefici econòmic on el cost serà menor, sinó que també hi haurà una millora en l'empresa perquè podrà organitzar-se de manera distinta i aprofitar tots els recursos que no tenien ús i no haver de malbaratar d'altres.

Si considerem que ara els documents s'arxivaran i no hauran de ser grapats ni tampoc hauran d'agrupar-se amb clips d'oficina, aquests recursos ja no es faran servir i els reduiran de les seves compres.

Un altre avantatge és la millora de la productivitat de l'empresa. Demostrar als treballadors que els tenim en compte, però a més a més, que també observem el nostre impacte en l'entorn els fa sentir més motivats. Això garanteix un canvi de la productivitat, ja que comporta un foment de la creació de nous resultats.

Això podria ajudar a eliminar l'absentisme, ja que els empleats sentirien més ganes d'anar al lloc de treball a causa d'un millor clima laboral. Avantatge que descriurem en la següent categoria sobre els beneficis relacionats amb els recursos humans que té l'empresa.

Per acabar, permet a l'organització innovar. En la cerca de solucions que minimitzin el seu impacte, poden trobar alternatives que els facin innovar i diferenciar-se d'altres empreses. Per exemple, canviar matèries primeres com el plàstic, entre altres. Així com solucions adquirides per les aportacions dels seus treballadors, ja que es permet una comunicació jeràrquica en ambdues direccions.

De manera relacionada amb aquest foment d'innovació i canvi d'organització, es troba amb la possibilitat d'accedir a nous mercats als quals abans no podia inserir-se. Cosa que permet obtenir altres beneficis com és, per exemple, adquirir noves oportunitats.

4.7.1.3. Recursos Humans

En la següent distinció trobem els recursos humans, on d'acord amb l'esmena anterior, aquestes accions tenen en compte un grup d'interès que és molt important per l'empresa, els treballadors. Això permet que aquests tinguin un millor clima laboral, se sentin compromesos amb els valors de l'empresa, participin en ella, entre altres.

Si els directius d'una empresa promouen condicions laborals adequades, tenen en compte l'àmbit familiar dels treballadors, tracten de manera igualitària homes i dones, respecten la diversitat cultural, entre altres actuacions possibles, això permet una major motivació i implicació.

Per tant, que aquest grup d'interès es senti compromès, garanteix un seguit de beneficis per l'organització que els permetrà avançar, millorar i ser més productius.

Lligat amb això, també permet que hi hagi una retenció del talent. Persones conscienciades, amb estudis i experiència que es veuen compromeses amb el seu lloc de treball, reflectides pels valors de l'organització i que poden aplicar solucions més adequades i més innovadores.

Tanmateix, ja no només el talent més jove o recent en l'empresa, sinó que hi ha la possibilitat que la participació dels treballadors que diàriament es troben amb alguns obstacles siguin els que tinguin alternatives més viables, a més a més, de sentir-se més reconeguts.

4.7.1.4. Legalitat

En cas que l'empresa actuï d'acord amb la llei permet que minimitzi el risc de ser multada per males actuacions, el que solem dir com "*mala praxis*". Actuar en benefici dels grups d'interès fa que siguem més conscients de les nostres pràctiques i que aquestes no suposin un risc.

Així com, quan una entitat s'anticipa als fets legislatius permet que el cost d'adaptació a posteriori sigui menor que si ha d'aplicar-ho en el moment que la llei ja obliga a implementar-ho.

En conclusió, també comportaria un guany econòmic, ja que ens evitaríem ser multats per alguna infracció. Per exemple, si l'empresa contamina, aquesta haurà de pagar per responsabilitat ambiental, en canvi, si l'organització és conscient i ho evita no haurà de pagar i a més a més, s'evitarà obtenir una mala imatge per haver causat aquest perjudici.

4.7.2. Beneficis externs

4.7.2.1. Competència

Pel que fa als beneficis externs, podem dir en primer lloc, que produeix un avantatge competitiu en el mercat. Actuar tenint en compte la repercussió en el nostre entorn fa que l'empresa es diferenciï i obtingui un avantatge en comparació amb la seva competència.

Prendre decisions que siguin socialment responsables provoca una diferenciació en l'empresa enfront dels altres competidors. En el cas de dues empreses, les quals la seva activitat principal és la de servir menjar a domicili, si una d'elles decideix incorporar un vehicle més sostenible que l'altre, això permetrà que es distingeixi de la seva competència.

També és molt probable, que els clients prefereixin aquesta empresa que té en consideració la protecció del medi ambient, canviant els vehicles contaminants per altres més sostenibles i això la faci adquirir un avantatge competitiu.

4.7.2.2. Fidelització

En aquesta categoria, trobem la fidelització, en tant que prendre decisions d'RSC permet que els clients i consumidors es fidelitzin amb la marca, ja que observen la implicació de l'empresa amb l'entorn que les rodeja.

Pels clients és fonamental que els valors de l'organització en la qual compren siguin similars als seus o estiguin implicats en el benefici de la societat, cosa que permet que siguin fidels a la marca.

Per tant, comporta una millor relació de l'empresa amb la comunitat que l'envolta. És a dir, major compromís amb l'entorn perquè fa que es duguin a terme certes activitats que tenen relació amb l'entorn local de l'empresa i això permet que la marca també sigui més coneguda.

4.7.2.3. Imatge

Pel que fa a aquesta categoria, podem parlar de la millora en la reputació i imatge de l'empresa. Com venia dient, en l'actualitat es té una major conscienciació en l'impacte de les empreses, per la qual cosa, actuar d'acord amb RSC, permet una major reputació i una imatge de l'organització més ètica i moral.

De tal manera, l'empresa obté un bon posicionament i permet que la seva marca pugui diferenciar-se. Perquè aquesta organització serà més coneguda i estarà present en la ment dels clients i consumidors.

En última instància, saber que l'empresa pot obtenir premis, ser més reconeguda o ser finançada d'acord amb les seves bones pràctiques. Això comporta que la coneguin pel

seu compromís i augmentin els seus clients i beneficis. Com també tenir un bon coneixement de la normativa aplicable per evitar cometre errors fiscals.

Sobre els premis de responsabilitat i sostenibilitat, en l'actualitat n'estan sorgint de nous. N'és un bon exemple, els premis d'Empresa Social. Obtenir aquest reconeixement permet que l'organització sigui coneguda de manera pública com a empresa conscienciada, respectuosa i amb una filosofia ètica. Així com, permet a negocis poc populars fer-se més visibles i augmentar la seva cartera de clients.

De manera paral·lela, s'augmenta el nombre de finançament que pot rebre l'empresa, ja que els inversors prefereixen destinar els seus diners en organitzacions que siguin transparents i practiquin bones actuacions. Per tant, hi ha un augment de confiança per part dels grups d'interès.

4.7.2.4. Relacions exteriors

Finalitzant els beneficis externs, un de molt important és el d'integrar-se en un cercle social concret. Donat a les actuacions executades i convertint-se en una empresa socialment responsable, s'obté la possibilitat de formar part i tenir relacions més estretes amb els governs o altres parts essencials.

Això els permet augmentar la seva veu i ser més populars d'acord amb la seva filosofia, amb la seva personalitat d'empresa que protegeix el medi ambient, cerca el benefici econòmic i dóna suport a la societat.

5. Responsabilitat Social Corporativa, vessant ambiental

5.1. Aspectes ambientals de la Responsabilitat Social Corporativa

El principal propòsit d'aquest treball és endinsar-se més en l'enfocament ambiental de la Responsabilitat Social Corporativa, però sense posar-la en un punt de preferència enfront de l'econòmica i la social, sinó per saber més sobre aquest aspecte en concret.

Havent vist de forma més global tot el que comporta l'RSC, ara s'analitzarà el vessant ambiental per la gran importància que ha pres en l'actualitat. Podem valorar que les empreses han de conèixer i minvar el seu impacte al medi ambient, però en aquest treball es cercaran els beneficis que comporta tenir una visió més sostenible per a les organitzacions empresarials.

L'assumpte en qüestió és recent i actual. No obstant això, la preservació del medi ambient té un paper de vital importància. Les empreses, tot i que no totes van de la mà amb aquest vessant ambiental, haurien d'investigar els seus processos de producció, els seus recursos, el seu impacte, les seves maneres de fer, per tal d'evitar contaminar les aigües, introduir plàstics al mar que provoquen la mort de molts animals marins, contaminar l'aire, entre altres greus conseqüències provocades per les organitzacions.

Avui dia, des del boca a boca, passant pels controls mediambientals i arribant fins a les organitzacions ecologistes, l'activitat empresarial està molt vigilada i tenir males pràctiques ambientals pot comportar escàndols que perjudiquin les empreses.

En canvi, quan la comunitat té davant seu una empresa que decideix en benefici a la societat, al medi ambient i ho engloba amb el benefici econòmic veu en l'organització una personalitat innovadora i actual, que comporta uns efectes molt positius en ella.

Senzillament, parlem d'un estudi de l'entorn, de la situació en la qual ens trobem en l'actualitat i de la necessitat d'actuar de manera ràpida i efectiva. La conservació del medi ambient és necessària i "el paper de les empreses és especialment rellevant i així ho destaca l'ONU (...) com una oportunitat de mercat, aportant solucions climàtiques mitjançant la innovació i les inversions a llarg termini en eficiència energètica i en desenvolupament amb baixes emissions de carboni." (Libertad digital, 2019)

La gestió ambiental que pot dur a terme una empresa pot ser molt diversa. Més endavant, estudiarem algunes actuacions a llarg termini que poden dur a terme per tal d'adquirir uns beneficis en concret.

5.2. Índex de sostenibilitat ambiental

En relació amb l'àmbit mediambiental, podem assenyalar el concepte d'índex de sostenibilitat ambiental. Moltes de les actuacions que prenen les empreses, necessiten quantificar l'impacte sobre el medi ambient.

Aquests índexs permeten valorar quina és la responsabilitat ambiental de l'empresa. Existeixen 3 tipus. Tanmateix, no tractarem el *Domini 400 social index*, donat que s'empra a Estats Units i en aquest treball explicarem els altres dos índexs, referents a Europa.

Per una banda, trobem el *Dow Jones Sustainability Indexes (DJSI)*. Aquest també es distingeix en les tres esferes que hem distingit diverses vegades, l'econòmica, la social i la mediambiental.

La principal finalitat d'aquest indicador és realitzar un estudi d'unes 150 preguntes a les empreses distingint per sectors sobre les tres esferes mencionades. S'introdueixen pesos ponderats a cada àmbit i després es permet valorar els resultats obtinguts.

Per altra banda, tenim el *FTSE4Good*. Aquest indicador permet avaluar en empreses aspectes mediambientals, socials i de govern. A tall d'exemple de l'esfera que ens és d'interès, trobem el canvi climàtic o la biodiversitat.

L'objectiu és avaluar en una puntuació de fins a 5 punts quines són les empreses més sostenibles. Cal assenyalar, que només hi poden formar part les organitzacions millor valorades que cotitzen en Borsa.

En definitiva, aquests índexs quantifiquen les millors empreses sostenibles. Així com beneficien als inversors, ja que com són indicadors borsaris milloren la confiança per mitjà de la transparència de la informació.

5.3. Marc legal sobre responsabilitat mediambiental

Pel que fa al marc legal de la responsabilitat mediambiental, cal mencionar la Llei 26/2007, de 23 d'octubre. Aquesta llei incorpora a la normativa espanyola una Directiva de la Unió Europea.

Concretament, parlem de la Directiva 2004/35/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004 sobre responsabilitat mediambiental en relació amb la prevenció i reparació de danys mediambientals.

En l'art.1 de la Directiva 2004/35/CE s'especifica que l'objecte d'aquesta és incorporar el principi de "qui contamina paga" d'acord amb els danys mediambientals. En l'art. 2 d'aquesta, trobem algunes definicions, dins de les quals destaquem el significat de <<dany ambiental>>.

En aquesta es considera com a dany ambiental tot aquell perjudici desfavorable a les espècies i als hàbitats naturals protegits, també els que causin mals a les aigües i al terra. Per tant, d'acord amb la llei s'ha de prevenir aquesta possibilitat i, en cas d'haver produït algun perjudici, s'hauran d'evadir nous danys i reparar els causats.

Els subjectes en qüestió d'acord amb la llei són els operadors, els quals són tant les persones físiques, com les jurídiques, també siguin públiques o privades. Amb un requisit especial, aquests subjectes han de practicar una activitat econòmica o professional o que tinguin un poder econòmic decisiu d'acord amb el seu funcionament tècnic.

Entenent doncs, que l'activitat econòmica o professional és un negoci o empresa amb independència de si és amb ànim de lucre o no. Per la qual cosa, les empreses també hauran de tenir en compte aquesta normativa i si prenen decisions d'RSC ambientals, podran evitar ocasionar danys i conèixer i complir amb la normativa establerta.

5.4. Quines pràctiques sostenibles poden aplicar les empreses?

Per tal d'obtenir avantatges empresarials és important que les empreses portin a terme pràctiques sostenibles, actuacions que els hi permetin obtenir beneficis que tractarem més endavant.

Aquestes actuacions que tractarem faran referència a l'àmbit mediambiental i tenen l'objectiu de preservar el medi ambient. Tanmateix, prendre aquestes decisions també comporta unes oportunitats de negoci per les empreses, ja que es veuen beneficiades quan es mostren sensibilitzades amb el medi que les envolta.

En el següent apartat es mostraran els certificats que aquestes organitzacions poden assolir si prenen un seguit d'actuacions, com pot ser, reducció de residus, ser més eficients amb l'energia elèctrica, ser conscients dels gasos que emeten, entre altres.

Per tant, tot i que hi ha nombroses accions que es poden dur a terme i el paper de les empreses és fonamental, es poden destacar alguns exemples:

- *Reducció, reutilització i reciclatge*: tot i que en l'actualitat s'han anat sumant un seguit de "R", com la de rebutjar, les 3 "R" que tots coneixem també són importants. Les empreses poden reduir els seus residus al realitzar un producte, reutilitzar peces o materials que encara poden tenir una segona vida i sobretot, reciclar al final del cicle de vida d'un residu.
- *Estalvi d'energia elèctrica*: principalment es basa en ser més eficients amb l'energia elèctrica que consumeixen, reduint al màxim quan no és necessària i tenint un control d'aquest subministrament.
- *Estalvi d'aigua*: tancar aixetes quan no es facin servir, emprar aigua de la pluja, entre altres accions que tenen la finalitat de cuidar del medi ambient, però també reduir els costos d'aquesta.
- *Minvar les emissions de gasos d'efecte hivernacle*: l'empresa ha de gestionar-se de manera correcta, per tal de reduir aquests gasos que perjudiquen el canvi climàtic. Un exemple d'aquest és gestionar el transport de l'empresa, per evitar i limitar al màxim l'emissió d'aquests gasos.
- *Emprar materials més sostenibles*: fent un canvi en el disseny del producte amb la finalitat d'utilitzar materials més sostenibles, com per exemple, el bambú, evitar al màxim els plàstics per evitar fer més greu la contaminació a causa d'aquest material en animals marítims, aus, entre altres.
- *Disminuir els químics*: l'organització pot modificar alguns dels seus productes, com són els de neteja, per altres alternatives més ecològiques que no danyin tant el medi ambient.
- *Promoure la cura del medi ambient als clients, treballadors i altres grups d'interès*: tant dins de la mateixa empresa com fora, poden incentivar a què comparteixin cotxe per anar a l'horari de feina o que vagin caminant si viuen a prop.
- *Incorporar la sostenibilitat en l'estratègia empresarial*: amb la finalitat de tenir clar en tot moment, que l'empresa ha d'actuar en favor del medi ambient i relacionar els objectius de la mateixa manera.

5.5. Certificacions mediambientals que poden obtenir les empreses

Tal com s'ha anat introduint en el treball, la protecció del medi ambient en l'actualitat té un paper imprescindible per a tots els subjectes. Una manera d'incloure en la gestió empresarial mesures que tinguin en compte aquesta conservació del medi que ens envolta és a través dels certificats mediambientals.

Aquests medis també cerquen la manera de minimitzar i controlar quin és l'impacte de les empreses. Per tant, les organitzacions podran complir amb aquests certificats que, a més a més, estan relacionats amb la normativa aplicable d'acord amb la preservació del medi ambient.

Així doncs, aquest certificat permet comprovar que l'empresa obeeix la llei. Com també dóna una visió als grups d'interès, sobretot als clients, de què compleix la normativa i està conscienciada amb la seva petjada ambiental, ja que en alguns certificats s'atorguen etiquetes específiques perquè es tingui constància.

Principalment, els certificats que tractarem tenen caràcter voluntari. Si més no, és probable que per les característiques de la companyia es pugui demanar de manera obligatòria.

La classificació que s'exposarà serà d'acord amb la que empra l'Associació Espanyola de Normalització i Certificació (AENOR)¹ i dins dels següents grups trobarem un seguit de possibles certificacions a adquirir:

- *Gestió ambiental global*: els certificats que trobem en aquest cas fan referència a la gestió de l'empresa durant la seva cadena de valor i, per tant, s'entén que en elles es té en compte la preservació del medi ambient.
- *Economia circular*: en aquest cas, aquest model tracta d'evitar que hi hagi un cúmul de "brossa", amb tàctiques com les de reutilitzar, reparar o reciclar.
- *Canvi climàtic*: altres certificacions es preveuen per combatre aquest fenomen, el qual és a causa de l'activitat humana i que ha afectat un canvi del clima.
- *Sector forestal*: en aquest cas els certificats fan referència a empreses d'aquest tipus concret de sector, per tal de demostrar que gestionen de manera sostenible.
- *Altres indústries*: és un calaix de sastre en el qual s'hi troben altres certificats de matèries concretes.

---

¹ La classificació ha estat extreta del següent apunt en blog: Rueda, M. J. (18 juny 2019). Estas certificaciones se basan en la incorporación de criterios medioambientales en procesos de gestión productiva, empresarial y comercial [Entrada blog]. Recuperat 30 de març de 2021, de <https://uniblog.unicajabanco.es/certificados-medioambientales---que-son-y-para-que-sirven->

Seguidament, ateses aquestes distincions, passarem a detallar algunes de les certificacions incloses en els tres primers grups, els quals engloben a tots els sectors empresarials. Si més no, n'hi ha d'altres.

Certificats mediambientals	Gestió ambiental global	Certificat ISO 14001	Responsabilitat ambiental Cura del medi ambient en el procés de l'activitat principal
		Verificació EMAS	Reglament europeu Similar ISO 14001 Importància als treballadors
	Economia circular	Certificació Residu Zero	Tractament i volum dels residus Rebutjar, reduir, reutilitzar, reciclar, reparar...
		Declaracions ambientals de producte conforme la Norma Internacional ISO 14025	Introducció al mercat un producte que respecta el medi ambient Impacte ambiental que té l'organització durant el cicle de vida del producte
		Certificació de Gestió del Ecodisseny ISO 14006	Impacte ambiental que té l'organització en el procés de creació del disseny del gènere
	Canvi climàtic	Verificació voluntària d'Inventari d'Emissions GEI segons ISO 14064	Càlcul de la petjada de carboni Minimitzar emissions de CO2 a l'atmosfera
		Petjada de carboni de P/S/O/E segons ISO 14067	Càlcul de la petjada de carboni Minimitzar emissions de CO2 en les fases del procés de vida d'un producte o servei
		Verificació R. d'Emissions GEI segons el Protocol de Kyoto	Referent a països industrialitzats Minimitzar emissions de CO2 Major responsabilitat enfront al canvi climàtic
	Gestió de recursos	Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001	Gestió de l'energia emprada
		Verificació de la Petjada Hídrica ISO 14046	Gestió de l'aigua dolça

Il·lustració 2. Resum dels certificats mediambientals tractats. Font: elaboració pròpia.

5.5.1. Gestió ambiental global

5.5.1.1. Sistemes de Gestió Ambiental (SGA) – Certificat ISO 14001

Aquesta norma internacional té la funció principal de garantir que, una organització empresarial en concret, està fent-se càrrec de la seva responsabilitat ambiental i tracta de tenir cura del medi ambient durant el procés de la seva activitat principal del negoci.

D'aquesta manera, aquest certificat comporta que es pugui adquirir un benefici per part de les empreses, ja que permet demostrar als grups d'interès, sobretot, als clients que en l'elaboració dels seus béns o serveis tenen cura del medi que les envolta.

Així doncs, demostren una sensibilització ambiental que els permet adquirir una imatge més conscienciada i sostenible. La qual cosa ens fa arribar a la conclusió, que els certificats ambientals també ajuden a incrementar els beneficis o la possibilitat que les empreses obtinguin aquests avantatges.

Cal remarcar que l'obtenció d'aquests certificats també permet que disminueixi el risc de l'empresa d'incórrer en danys ambientals, la qual cosa, minva el risc de ser multat i per tant, d'incomplir amb la normativa.

Resumint, el certificat ISO 14001 comporta un seguit d'avantatges a l'empresa que ens demostra que obtenir aquesta acreditació incrementa el guany tan econòmic com en resultats intangibles, com el que dèiem, de millora de reputació.

Il·lustració 3. Logotip norma internacional ISO 14001. Recuperat de <https://limandarina.es/certificaciones/iso-14000/>

5.5.1.2. Verificació EMAS (UE)

Un altre punt important és el reglament europeu EMAS, el qual també fa referència a la gestió ambiental de les empreses i, de manera general, es fonamenta en la norma internacional anterior, l'ISO 14001.

En aquest cas, l'àmbit de subjectes que poden complir aquesta verificació és més ampli, donat que fa esment a organitzacions internacionals, sigui quina sigui la seva activitat principal. Per tant, pot ser d'aplicació tant a la Unió Europea com a altres països.

Vist que aquest reglament té una íntima relació amb l'ISO 14001, podem adonar-nos que els beneficis d'establir-lo són pràcticament els mateixos, ja que és un complement de l'anterior. Si més no, té altres exigències distintives que provoquen que aquest conjunt d'organitzacions ajudi a establir un millor desenvolupament de l'economia circular.

A tall d'exemple, aquest reglament incorpora que és important la participació dels treballadors. Així doncs, aquest han de procurar identificar qualsevol incidència en la gestió de l'empresa, conscienciant-se de la protecció del medi ambient.

Per posar un altre exemple, EMAS també dóna un altre avantatge com és la innovació. Donat que: "al promoure la millora continua, l'organització ha d'investigar nous objectius de reducció de consums, canvis en els processos, cerca de materials menys contaminants, etc." (AENOR, s.f.)

En conjunt, els certificats de gestió ambiental global tenen la finalitat de preservar el medi ambient enfocant-se amb la manera de fer el bé o servei de l'organització i així, donant la possibilitat d'adquirir altres beneficis o de reforçar els que ja tenien.

Performance,
Credibility,
Transparency

Il·lustració 4. Logotip Reglament europeu EMAS. Recuperat de https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_for_you/premium_benefits_through_emas_en.htm

5.5.2. Economia circular

5.5.2.1. Certificació Residu Zero

En aquesta categoria ja no fem referència als processos de l'empresa, sinó al tractament i volum dels residus que aquestes produeixen. Així doncs, la Certificació Residu Zero té com a objectiu principal rebutjar, reduir, reutilitzar, reciclar, reparar, entre altres, amb el fi d'evitar acumular brossa o emprar productes d'un únic ús.

<<Residu zero>> és també un moviment, un estil de vida que moltes persones tracten de dur a terme en les seves vides, amb la mateixa finalitat de reduir la brossa i donar-li diferents usos a productes que encara tenen vida útil.

De manera que aquest certificat té una filosofia similar. L'entitat que concedeix aquest certificat és l'Associació Espanyola de Normalització i Certificació (AENOR) i el requisit essencial per a poder aconseguir-lo és que les empreses portin a terme processos que minimitzin la generació de residus, reinserint a la cadena de valor més d'un 90% dels seus sobrants.

Tanmateix, també és possible un grau inferior per aquelles organitzacions que tornin a introduir als seus processos almenys un 60% dels residus. Això és, específicament per les empreses que vulguin assolir el nivell màxim de minimització de residus, però encara es trobin en transformació.

D'acord amb els beneficis, podem adonar-nos que al minimitzar la generació dels residus i tornant a emprar molts d'útils, això garanteix una disminució dels costos. És important assenyalar que de cara als clients, els certificats permeten demostrar que l'empresa està sensibilitzada ambientalment i dona una millor imatge de l'organització.

Il·lustració 5. Logotip Certificació Residu Zero. Recuperat de <https://sustant.es/residuo-cero/>

5.5.2.2. Declaracions ambientals de producte (DAP) conforme la Norma Internacional ISO 14025

La norma internacional ISO 14025 descriu quins són els requisits d'aquest document de Declaracions ambientals de producte, el qual garanteix que l'empresa en qüestió proporciona al mercat un producte que respecta el medi ambient.

Bàsicament, d'aquesta etiqueta convé destacar que “proporcionen un perfil ambiental fiable, rellevant, transparent, comparable i verificable (...), basat en informació del cicle de vida conforme a normes internacionals i dades ambientals quantificades.” (AENOR, s.f.)².

Amb tot plegat, aquest document permet demostrar l'impacte ambiental que té una organització durant el cicle de vida del producte que comercialitza, independentment del seu sector i tenint en compte per a la seva valoració normes internacionals com l'ISO 14025.

Il·lustració 6. Logotip de Declaracions ambientals de producte (DAP). Recuperat de <https://www.aenor.com/certificacion/certificacion-de-producto/declaraciones-ambientales-de-producto>

5.5.2.3. Certificació de Gestió del Ecodisseny ISO 14006

Amb anterioritat, en les Declaracions ambientals de producte descrivíem un document sobre quan un producte havia estat desenvolupat durant el seu cicle de vida de forma respectuosa amb el medi ambient.

---

² AENOR. (s.d.). Declaraciones ambientales de producto. Recuperat 1 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/certificacion-de-producto/declaraciones-ambientales-de-producto>

De manera anàloga, aquesta certificació fa referència expressa al moment en què una empresa té en compte l'afectació al medi ambient del producte però, en aquest cas, d'acord amb el disseny d'aquest.

Per tant, es valora el procés de creació del disseny del gènere, des de l'obtenció de les matèries primeres, passant per etapes com el procés de fabricació i fins al moment que és llençat.

En definitiva, també podem considerar un seguit d'avantatges. Convé fer ressaltar que el fet de valorar el procés en el qual es dissenya aquest producte s'obté una innovació, ja que es valoren altres matèries primeres, per exemple, que no contaminin.

Il·lustració 7. Logotip certificació de gestió del Ecodisseny ISO 14006. Recuperat de <https://www.aenorperu.com/certificacion/medio-ambiente/ecodiseno>

5.5.3. Canvi climàtic

5.5.3.1. Verificació voluntària d'Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons ISO 14064

Mitjançant l'ISO 14064 es permet calcular quina és la petjada de carboni de les empreses per tal de poder reduir-la i compensar-la amb altres accions, amb la finalitat d'intervenir i minimitzar aquests gasos en l'atmosfera.

Abans que res, és important descriure què és la petjada de carboni. Aquest indicador tracta de mostrar al subjecte en qüestió quin és el seu impacte ambiental i es té en compte principalment les emissions de CO₂ que causa.

Pel que de manera anàloga, amb aquesta verificació les organitzacions posen al seu coneixement l'impacte que tenen i tracten de reduir-lo i compensar-lo amb la finalitat de combatre el canvi climàtic.

Finalment, un exemple dels beneficis que aporta aquesta verificació voluntària és que permet determinar quins processos són més contaminants i disminuir-los per tal de preservar i protegir el medi ambient, reduint també la possibilitat de ser responsable ambiental d'algun dany.

Il·lustració 8. Imatges extretes del logotip de Verificació voluntària Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle segons ISO 14064. Recuperat de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-carbono-organizaciones>

5.5.3.2. Petjada de Carboni de productes, serveis, organitzacions i esdeveniments segons ISO 14067

Un altre certificat que proporciona una lluita per revertir el canvi climàtic és el càlcul de la petjada de carboni d'acord també a les emissions de CO₂ en les fases del procés de vida d'un producte o servei.

De manera anàloga, aquesta petjada ha de ser calculada, on es troben un seguit d'instruments per quantificar-ho, com per exemple és el cas de l'ISO 14067. Així com l'empresa haurà de reduir respecte de l'any anterior igual o més d'un 3% les seves emissions pel que fa al producte o servei, d'acord amb l'organització en qüestió. Finalment, aquest CO₂ haurà de ser compensat.

5.5.3.3. Verificació reglamentària d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons el Protocol de Kyoto

L'entrada en vigor del Protocol de Kyoto va ser el 16 de febrer de 2005 i té la finalitat de què els països s'obliguin a disminuir les seves emissions dels gasos d'efecte hivernacle. Bàsicament es parla d'Estats industrialitzats, ja que tenen una major responsabilitat enfront del canvi climàtic que els països en desenvolupament.

D'acord amb el Protocol de Kyoto, les empreses espanyoles, les quals formen part del Pla Nacional d'Assignació (PNA) d'emissions tenen responsabilitat i han de limitar les seves emissions.

Aquesta disminució es comprova i per tant, s'ha de poder verificar la reducció en les organitzacions espanyoles que formen part del PNA. Cal assenyalar una peculiaritat que poden dur a terme només les organitzacions que redueixin més de l'establert i és que, tenen la possibilitat de vendre la diferència entre la disminució total i el que havien

de reduir de manera obligatòria a altres empreses que no hagin reduït el 100% del que s'havien obligat.

En darrer terme, les empreses que després de la comprovació hagin aconseguit l'objectiu se'ls atorga un Informe i Dictamen de Verificació, el qual podran presentar assegurant que han assolit aquesta verificació.

5.5.4. Gestió de recursos

5.5.4.1. Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001

Entrant en la següent categoria de gestió de recursos, primerament parlarem de l'ISO 50001, la qual fa referència a la gestió per part de les empreses de la seva energia emprada.

D'aquesta es desprèn la possibilitat que les organitzacions vegin reduïts els seus costos si saben administrar bé l'energia que consumeixen en els seus processos de producció.

Gràcies a ISO 50001 s'identifiquen les actuacions que més energia consumeixen i les empreses tracten de minvar aquest consum per tal de fer-ho més eficient i sostenible. A més a més, l'obtenció d'aquest certificat ajuda a obtenir subvencions del Govern que poden ser beneficioses per les empreses.

Il·lustració 9. Logotip de Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001. Recuperat de <https://www.aenor.com/certificacion/eficiencia-energetica/eficiencia-energetica-50001>

5.5.4.2. Verificació de la Petjada Hídrica ISO 14046

Un altre dels recursos que gestionar-los permet a les empreses obtenir certificats és el de l'aigua. Aquest recurs no és il·limitat i, per tant, també s'ha de fer una disposició correcta.

De manera relacionada amb la Petjada de Carboni, la Petjada Hídrica és un instrument que permet saber quin és l'ús d'aigua dolça que tenen les empreses.

En conseqüència, és possible quantificar quin seria el total necessari d'acord amb la creació del producte concret o la prestació del servei segons l'empresa determinada.

Així doncs, amb aquesta verificació, també es permet reduir els costos d'aigua i a més a més, ser una empresa més eficient amb el consum de l'aigua. Sempre que, la informació sigui real i adequada, això garanteix també certs beneficis.

Il·lustració 10. Logotips de Certificació Petjada Hídrica ISO 14046. Recuperat de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-hidrica>

6. Objectius de Desenvolupament Sostenible

El punt següent tracta sobre els 17 objectius de desenvolupament sostenible que formen part de l'Agenda 2030, la qual també està formada pels tres àmbits que conformen l'RSC: l'econòmic, el social i el mediambiental.

6.1. D'on sorgeixen els 17 ODS?

Nacions Unides és una organització creada l'any 1945, la qual actualment té una composició d'un total de 193 Estats membres, entre els quals es troba l'Estat espanyol.

Les seves principals funcions són la de mantenir la pau i seguretat, la protecció dels Drets Humans, la distribució d'ajuda humanitària, la defensa del Dret Internacional i la promoció del Desenvolupament Sostenible.

L'any 2015 a Rio de Janeiro es van desenvolupar aquests objectius en la Conferència de Nacions Unides sobre Desenvolupament Sostenible. Aquests propòsits sorgeixen de l'Agenda 2030 aprovada en aquell moment arran de la negociació i amb ajuda dels seus precedents. Com són, els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i de la Cimera de Rio +20 l'any 2012.

6.2. Què s'intenta amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible?

Davant l'actual situació social, econòmica i mediambiental, els ODS van sorgir per tal d'assolir els principals objectius que té Nacions Unides, ja sigui per la protecció del medi ambient, per tal d'aconseguir un major benestar social, com també per tenir una millora d'oportunitats econòmiques.

Així doncs, com ens trobem en una situació de necessitat, es van prendre decisions clares que es poguessin aplicar en un curt període de temps. El límit de compliment, tal com diu el nom, és l'any 2030. Això significa que les decisions globals han de ser eficaces per tal d'evitar arribar a un punt on no sigui possible revertir tots els danys causats.

Tanmateix, aquest progrés s'anirà analitzant i comprovant per valorar que van prenent decisions sostenibles que tinguin relació amb els objectius establerts. N'és un bon exemple del seguiment, la Conferència dels ODS de l'any 2019.

Els principals actors per tal d'aconseguir complir els 17 ODS, som tots. Tant el Govern, el sector privat, la societat civil, com tots els subjectes de manera individual. L'actuació ha de ser conjunta i per tant, és important tenir coneixement d'aquests propòsits.

Convé ressaltar que aquest desenvolupament ha de ser sostenible i per tant, aquests 17 objectius s'engloben en 3 àrees. Tractarem principalment els que facin especial referència a l'àmbit mediambiental, tanmateix a continuació presento el conjunt d'ODS.

Il·lustració 11. Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Recuperat de <https://blogs.un.org/es/2017/02/24/los-pilares-de-la-onu-desarrollo-si-pero-sostenible-2/>

6.3. Objectius d'àmbit mediambiental

Els principals objectius als quals faré esmena seran aquells que tinguin una íntima relació amb la protecció del medi ambient. Així doncs, trobem els següents:

- *Aigua neta i sanejament*: l'aigua és un recurs limitat i només és un 0,007%³ el percentatge d'aigua potable que trobem a la Terra. Per tant, en aquest objectiu es plasma el propòsit d'assolir aigua potable per tothom de forma igualitària,

---

³ "Datos oficiales afirman, por tanto, que solo el 0,007% del agua existente en la Tierra es potable, y esa cantidad se reduce año tras año debido a la contaminación". Recuperat de <https://www.fundacionaguae.org/cantidad-de-agua-potable-fuente-de-vida/>

que es pugui reduir la contaminació d'aquesta i se'n faci un ús adequat, així com millorar la implicació de totes les comunitats locals en aquest aspecte.

- *Energia assequible i no contaminant*: per tal de minvar el canvi climàtic, un pas important és el d'emprar energies renovables que redueixin les emissions totals de CO₂. Així com permetre que tothom tingui accés als serveis energètics.
- *Ciutats i comunitats sostenibles*: té aspectes tant socials com mediambientals. Pel que fa a l'àmbit que ens pertoca, cerca la manera de reduir les deixalles. Així com la contaminació en ciutats on, per exemple, hi ha un abús de vehicles privats amb alternatives com la facilitació de transport públic i sostenible.
- *Producció i consum responsables*: aquest objectiu té la finalitat de cercar una gestió correcta tant dels recursos naturals, com dels residus i també, dels productes químics, de manera que es minvin els seus efectes perjudicials en el medi ambient.
- *Acció pel clima*: està estretament lligat amb la protecció del medi ambient. Es basa en prendre decisions que aturin el canvi climàtic i puguin revertir els efectes d'aquest en el medi que ens envolta. Aquí és molt important tant l'educació ambiental com la sensibilització, per tal d'assolir millor l'objectiu i incorporar mesures estratègiques per combatre el canvi climàtic.
- *Vida submarina*: un altre problema ambiental important és la greu contaminació que estan patint els oceans. Un bon exemple és la gran quantitat de mascaretes que han arribat als mars a causa de la pandèmia. Així doncs, en aquest cas, es cerquen formes de protegir la vida submarina, trobant solucions per reduir l'acidificació i fins i tot, tenir un control de l'explotació pesquera, la qual té una gran varietat de greus conseqüències.
- *Vida d'ecosistemes terrestres*: quan protegim els boscos, també estem cuidant de la flora i dels animals que habiten en ells. Un problema actual és la pèrdua de biodiversitat, així doncs, una de les principals finalitats és evitar l'extinció de més espècies. Així com, prevenir espècies invasores, les quals provoquen també la pèrdua de biodiversitat o lluitar contra la caça furtiva.

6.4. Relació dels ODS amb les empreses

Com bé s'ha comentat abans, el compliment dels ODS és cosa de tothom. Les conseqüències que es volen evitar ens afecten de manera global, però la incidència de cada subjecte és diferent.

Les empreses prenen decisions que tenen unes grans repercussions. Per tant, el seu paper és molt important també per tal d'assolir aquests 17 propòsits. L'RSC s'ocupa del fet que aquestes organitzacions prenguin accions a llarg termini beneficioses tant en l'àmbit econòmic, social com ambiental.

Donat que els marcs en qüestió són els mateixos, els ODS poden ser una guia ideal perquè les empreses portin a terme accions d'RSC, les quals els hi permetin obtenir beneficis, però també recolzar i implicar-se amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible establerts per Nacions Unides.

Així doncs, això també permet un major compromís que els garanteix uns beneficis i un posicionament clar d'empresa sostenible. En aquest treball, l'esfera que ens és més important és l'ambiental, però les altres dues segueixen formant part de l'RSC i també les han de tenir en compte.

Una bona mostra d'accions que poden prendre les empreses d'acord amb els ODS especificades en l'anterior apartat seria reduir deixalles, gestionar els recursos, evitar contaminacions de les aigües, educar als seus treballadors, per exemple, animant-los a venir a la feina en transport públic o compartint cotxe, entre altres moltes accions possibles.

7. Avantatges que poden obtenir les empreses si actuen a favor del medi ambient

De manera similar als avantatges destacats quan es prenen accions d'RSC, ara detallarem quins són els que es veuen més forts i més beneficiats a causa de les actuacions a favor del medi ambient.

7.1.1. Beneficis interns

7.1.1.1. Econòmics

De manera anàloga als avantatges anteriorment esmentats, trobem un reforç dins dels beneficis interns, als aspectes econòmics de les empreses. Això és, quan una empresa decideix actuar en benefici del medi ambient, permet que els seus costos es vegin disminuïts.

Aquest efecte crea que molts negocis incloguin en la seva estratègia empresarial la sostenibilitat. Per tant, s'actua en favor de la preservació del medi, però també s'obté la possibilitat d'obtenir avantatges en l'empresa.

Segons un estudi de la Universitat del nord d'Iowa s'ha comprovat que les solucions sostenibles permeten maximitzar els estalvis de les empreses, gràcies a la reducció dels seus costos i també amb la millora del seu rendiment operatiu.

S'exposa un projecte de l'empresa Efficient Technologies. La qual mostra que per mitjà de la seva activitat principal va assolir el seu objectiu de maximitzar els seus estalvis afegint-hi valor en el seu negoci.

El moviment ecologista s'ha definit sempre com a més costós. Si més no, la sostenibilitat implica una suma d'ingressos, un rendiment superior a l'anterior. Així doncs, augmenta els avantatges empresarials econòmics.

En resum, aquests avantatges mediambientals són resultat d'una decisió empresarial. Per tant, s'inclou aquesta decisió dins de l'activitat principal. Distingint que no és només una decisió ètica puntual, sinó una decisió a llarg termini en benefici del medi ambient i del negoci.

7.1.1.2. Organitzatius

Un benefici que també es veu reforçat és el canvi d'organització quan la cultura empresarial es centra en la sostenibilitat. N'és un exemple clar l'empresa Minnesota Twins, exemplificada també en l'estudi de la Universitat del nord d'Iowa.

En aquest cas, el negoci obté beneficis perquè la seva personalitat és sostenible. Han innovat i s'han posicionat per davant de la competència, així doncs, aquest benefici en l'organització també ens demostra un avantatge en competitivitat.

Recordant el que s'ha dit, si les empreses canvien la seva gestió, poden assolir més amb menys recursos. Per tant, també és important el paper de la gestió, el qual produeix més avantatges perquè innoven en la gestió de l'empresa.

7.1.1.3. Recursos Humans

Tot i que no es prendran pràctiques que impliquin als treballadors, això també permetrà que estiguin més motivats. De manera anàloga, els empleats se sentiran compromesos amb l'empresa i amb els seus valors.

En conclusió, indirectament també es veuran afectats i els permetrà sentir-se motivats i productius. Perquè veuran que la seva feina produeix efectes positius en el medi que els envolta.

7.1.1.4. Legalitat

Tal com hem vist, hi ha una llei sobre responsabilitat ambiental que regula que si una empresa contamina, aquesta haurà de pagar. Com bé sabem, el fet d'actuar en benefici del medi ambient, disminueix el risc d'incórrer en algun tipus de sanció.

En definitiva, aquest avantatge d'RSC també pot ser originat quan s'actua en favor de l'àmbit ambiental en una organització. Donat que les empreses ecològiques solen ser més transparents amb les seves actuacions.

7.1.2. Beneficis externs

7.1.2.1. Competència

En relació amb l'avantatge descrit en l'organització, s'observa arran d'un exemple un benefici quan s'innova i es fixa la sostenibilitat dins de la cultura empresarial. Això permet que el negoci se situï per davant de la competència i com a referents en el mercat.

7.1.2.2. Fidelització

Aquest benefici no té tanta força en aquest cas. Tanmateix, això no significa que no existeixi, sinó que és un avantatge que no sorgeix en tanta força com tots els altres. Referint-nos només a l'esfera ambiental, els clients també es fidelitzen amb la marca.

Si més no, són altres actuacions les que incrementen més el valor de la fidelització. Per exemple, actuar en benefici de la societat, tenir actuacions favorables per la comunitat, són les que acaben incrementant la fidelització dels clients.

7.1.2.3. Imatge

Recordant el que s'ha dit sobre els beneficis d'imatge en les accions d'RSC, podem assenyalar beneficis similars.

Davant l'alta competència que hi ha entre les empreses, els consumidors tindran una imatge més bona i decidiran comprar preferentment en una empresa que protegeix el medi ambient. Donat que si l'altre negoci els hi ofereix un producte homogeni, però no té tanta sensibilització ambiental no tindrà tan bona imatge.

Això proporciona un increment també d'aquest grup d'interès. Això és així perquè en l'actualitat i davant dels problemes ambientals que trobem, les persones comencen a canviar els seus hàbits de consum.

7.1.2.4. Relacions exteriors

Un factor molt positiu és que la comunitat sostenible que actua en favor del medi ambient és molt propera. Quan l'empresa crea productes i és mediambientalment

responsable, cerca la manera de què les matèries primeres que obté també provenguin de negocis amb valors similars.

Això permet que es creïn aliances entre empreses amb cultures afins. A més a més, també pot comportar una major publicitat. Aquest cas es pot exemplificar quan aquestes organitzacions s'agrupen per realitzar sortejos dels seus productes de manera conjunta.

7.1.3. Comparació amb els avantatges d'actuar d'acord amb la Responsabilitat Social Corporativa

Analitzats els avantatges que es poden obtenir amb les actuacions d'RSC i les concretes de l'àmbit ambiental. De manera teòrica podem arribar a la conclusió que la gran majoria són comparables.

Això significa que l'aspecte ambiental té una gran importància en els efectes de la Responsabilitat Social Corporativa. Donat que la gran majoria d'accions ambientals que poden decidir exercitar les empreses atorguen els mateixos beneficis i, alguns d'ells, amb una forta rellevància.

8. Investigació quantitativa

8.1. Problemàtica d'investigació

La finalitat d'aquest treball és conèixer si és convenient i important portar a terme accions d'RSC per part de les empreses. Així com, tenint en compte l'àmbit mediambiental de la Responsabilitat Social Corporativa, quins són els avantatges que es poden obtenir al dur a terme aquestes pràctiques mediambientals.

8.2. Objectiu general

L'objectiu principal és descobrir quina opinió tenen les empreses sobre les accions mediambientals d'RSC, per tal de conèixer, específicament, quins avantatges poden adquirir arran de decidir d'acord amb aquest àmbit, a fi i efecte de permetre que les empreses valorin si és adequat implementar aquest tipus d'actuacions.

8.3. Objectius específics

El primer àmbit sobre el qual s'investigarà serà sobre les accions d'RSC:

- Pel que fa a la Responsabilitat Social Corporativa, determinar si les empreses tenen coneixement sobre la importància d'aquesta disciplina.
- Explorar quines accions duen a terme les empreses enquestades.
- Determinar quin àmbit (empresarial, social, mediambiental) predomina en el seu comportament.

El segon àmbit serà sobre les actuacions mediambientals:

- Identificar si consideren important els efectes que tenen sobre el medi ambient.
- Valorar si prenen accions mediambientals d'RSC de manera equitativa amb altres tipus d'actuacions que portin a terme.
- Conèixer quines accions prenen per minvar el seu impacte en el medi ambient.

El tercer àmbit serà sobre els avantatges que obtenen arran de prendre accions mediambientals d'RSC:

- Comparar les principals diferències amb altres avantatges adquirits a conseqüència d'accions d'RSC.

- Explorar quins beneficis es poden relacionar directament amb les conductes mediambientals.
- Descriure el motiu de què els avantatges siguin diferents enfront dels diversos àmbits de Responsabilitat Social Corporativa.

8.4. Univers Objecte d'Estudi (UOE)

Segons aquest estudi, haurem de definir l'Univers Objecte d'Estudi, és a dir, el grup d'elements dels quals recolliré la informació que posteriorment analitzaré i tractaré per a obtenir les conclusions finals.

En aquest cas, la població objecte d'estudi que em permetrà estudiar aquesta investigació serà compresa per empreses de diferents sectors de Catalunya, actives a Espanya que prenguin accions mediambientals d'RSC.

8.5. Disseny del qüestionari

Cal mencionar, que el qüestionari elaborat per dur a terme les enquestes s'adjunta en l'annex 1. En ell s'hi formulen un seguit de preguntes d'acord amb l'objectiu general del treball i d'acord amb els objectius específics mencionats amb anterioritat.

A continuació, en l'annex 2 exposo el model d'enquesta a realitzar a la població objecte d'estudi, on hi figuren les preguntes del qüestionari a la plataforma Google Forms. Aquest mitjà m'ha permès enviar un enllaç a les entitats perquè poguessin respondre l'enquesta.

8.6. Metodologia de la investigació quantitativa

Abans que res, com ja he dit anteriorment, l'enquesta ha estat realitzada mitjançant la plataforma Google Forms i com hem vist estava composta per 10 preguntes, una de les quals no era obligatòria per a tothom.

Aquesta investigació s'ha realitzat durant el període aproximat d'un mes, des del 7 de maig fins al 31 del mateix mes. Aconseguint finalment el número total de 62 respostes, 2 de les quals no han passat la pregunta filtre, per la qual cosa, els resultats d'interès són els de 60 empreses.

A causa de la situació actual i la dificultat d'obtenir respostes per part de les empreses, l'enquesta no durava més de 5 minuts i era molt senzilla de contestar. Tanmateix, les respostes són molt útils per respondre el principal focus d'aquest treball.

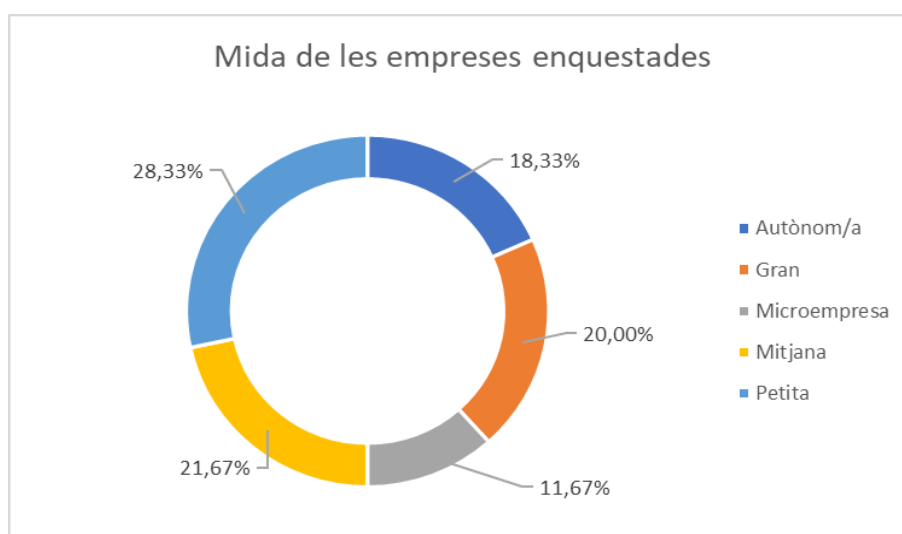
Amb relació als enquestats, aquests són de tipologies molt variades. Primerament, la cerca de les empreses es va fer per coneguts que tenien o podien conèixer gerents d'empreses o autònoms. Seguidament, també es va adquirir part dels resultats arran del perfil de LinkedIn.

Finalment, després d'haver intentat contactar amb centres que podien ajudar-me a contactar amb empreses i no haver obtingut una resposta afirmativa, es va procedir a contactar mitjançant correu electrònic amb les entitats, les quals van col·laborar en gran part del nombre de resultats.

8.7. Característiques principals dels enquestats

Les dades adquirides són totalment anònimes i ens permetran obtenir resposta als objectius principals i específics d'aquesta investigació quantitativa. Tot i que el nombre de respostes no és molt elevat, aquest ens proporciona una informació molt similar i significativa que em permet arribar a moltes conclusions.

A continuació, s'hi troba una anàlisi de les 4 preguntes de classificació que hi havia a l'enquesta. En primer lloc, en referència a la mida de les empreses enquestades, hi havia 5 possibles respostes.

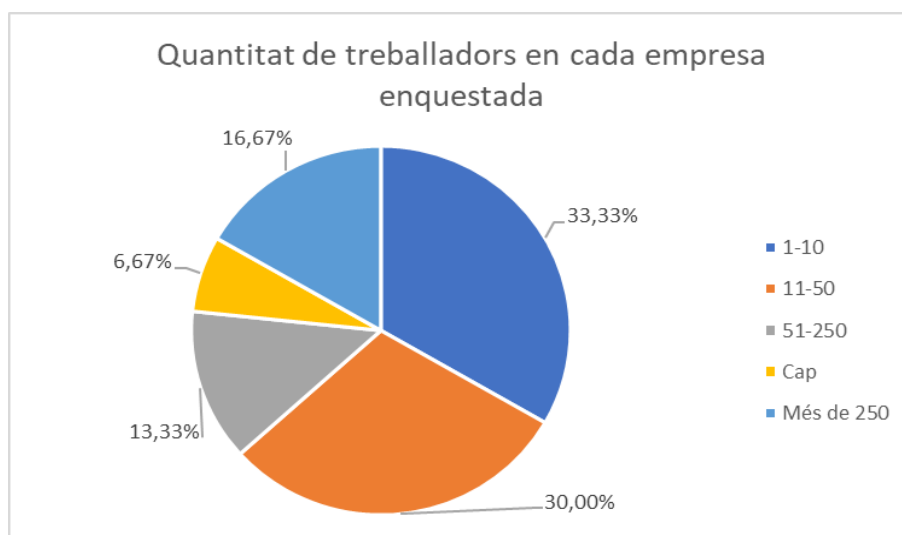

Il·lustració 12. Gràfica on es representa la mida de les empreses enquestades. Font: elaboració pròpia.

Un 28,33% de les respostes correspon a empreses de mida petita. Després, trobem un percentatge bastant similar entre les empreses mitjanes, amb un 21,67%; les grans empreses amb un 20% del total de les respostes i, amb un 18,33% els enquestats eren autònoms. Finalment, la menor representació és per part de les microempreses, de les quals se'n destaca un 11,67% de les respostes.

En referència a la segona pregunta de classificació, s'expressen els treballadors, en cas que n'hi hagi, de les anteriors empreses. En gràfic podem observar que la majoria dels enquestats tenen d'1 a 50 treballadors, ja que els majors percentatges els trobem amb un 33,33% entre 1 i 10 treballadors i amb un 30% entre 11 i 50.

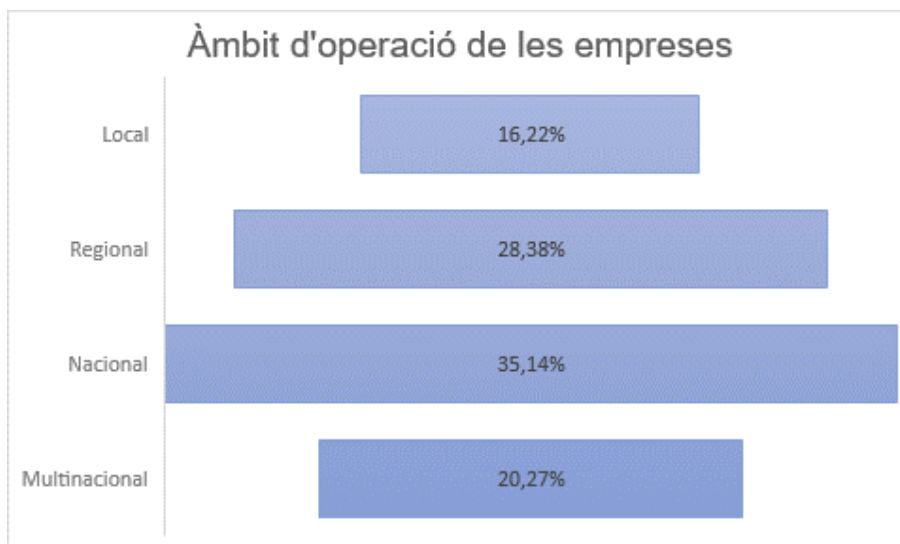
Posteriorment, amb un 16,67% del total, els enquestats tenen més de 250 treballadors en les seves empreses. Amb un 13,33% estan les empreses de 51 a 250 empleats. Finalment, un 6,67% no tenien cap treballador a la seva disposició.

Il·lustració 13. Gràfica representativa de la quantitat de treballadors que hi ha a les entitats enquestades. Font: elaboració pròpia.

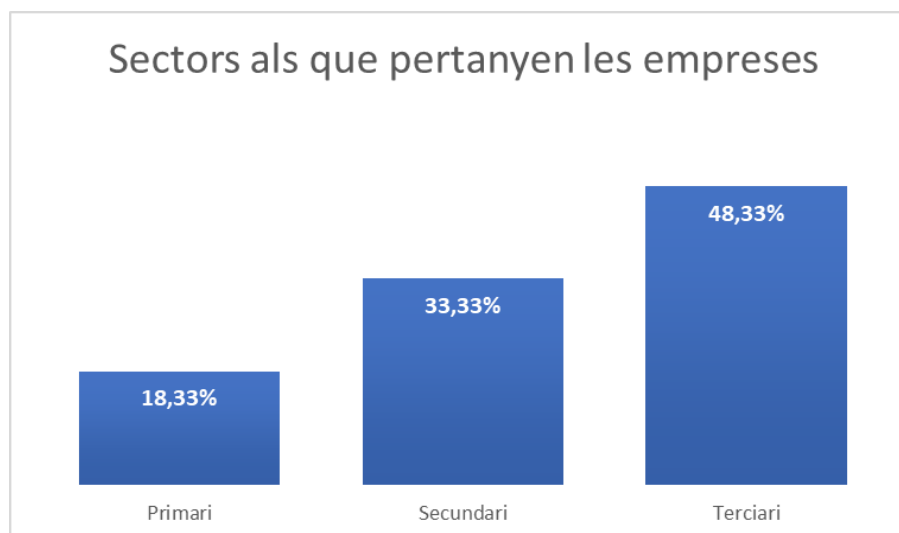
Seguidament, la tercera pregunta feia referència a l'àmbit d'operació de les empreses. En aquest cas, cal assenyalar que s'hi troba una pregunta de resposta múltiple, per la qual cosa, és possible que una empresa hagi triat que el seu àmbit d'operació és tant local com regional.

Si més no, totes aquestes empreses dirigeixen els seus béns i serveis a Espanya, ja que han superat la pregunta filtre de l'enquesta. Així doncs, veiem que un 35,14% dels enquestats el seu àmbit d'operació és nacional. Seguidament, un 28,38% correspon a l'esfera regional. Després amb un 20,27% hi trobem l'àmbit multinacional i, pel que fa a l'àmbit local es queda amb un 16,22% del total.

Il·lustració 14. Gràfica on es representa l'àmbit d'operació de les empreses. Font: elaboració pròpia.

Per acabar, també es fa una anàlisi del sector al qual pertanyen els enquestats. La representativitat més gran correspon al sector terciari (48,33%) seguit pel sector secundari (33,33%) i acabant amb un menor percentatge del sector primari (18,33%).

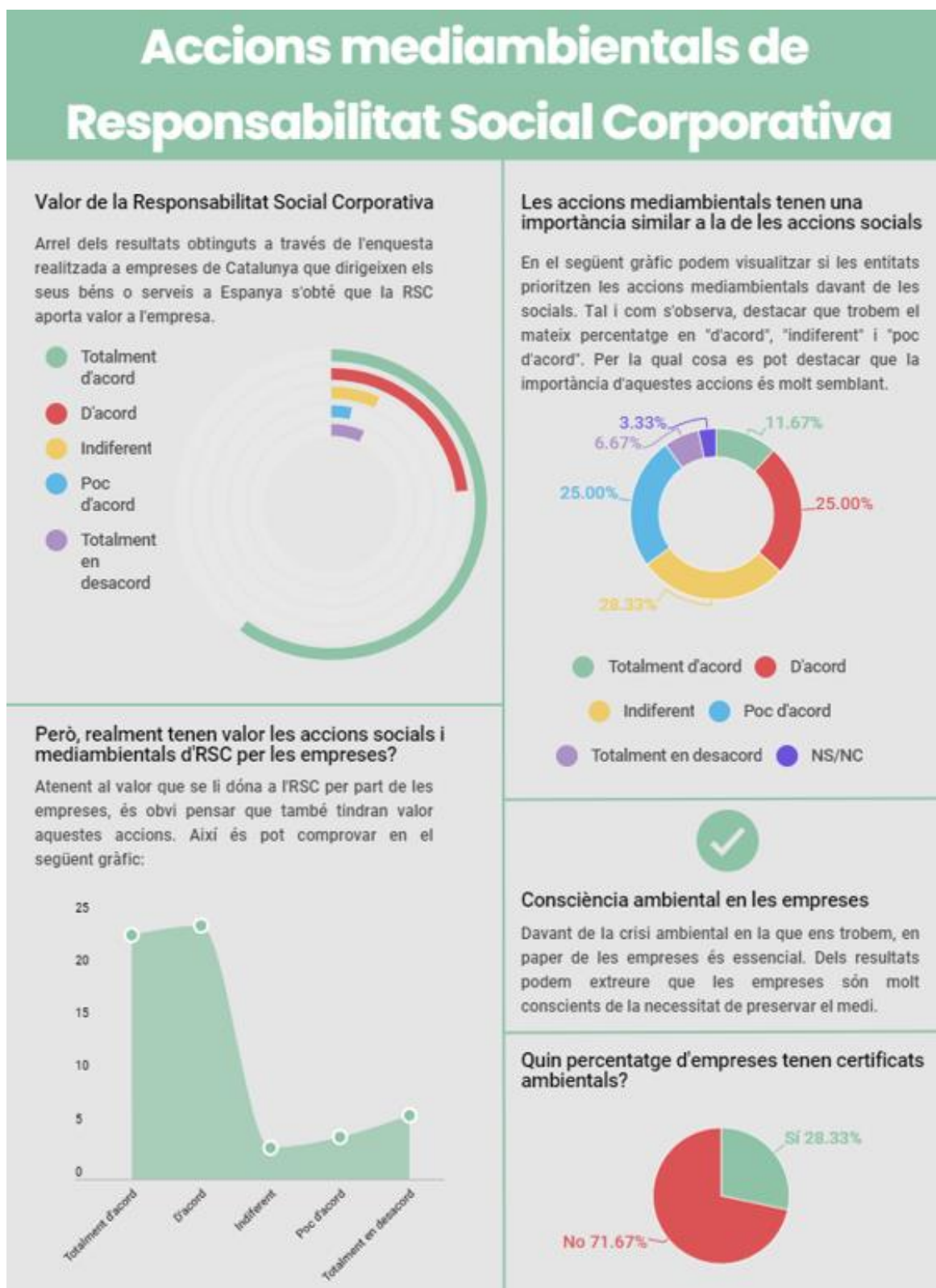

Il·lustració 15. Gràfica on es representa el sector al qual pertanyen les empreses. Font: elaboració pròpia.

En conclusió, podem dir que els enquestats són molt variats, el qual ens proporciona que les respostes als meus objectius estiguin ben representades per una varietat d'empreses i autònoms/es.

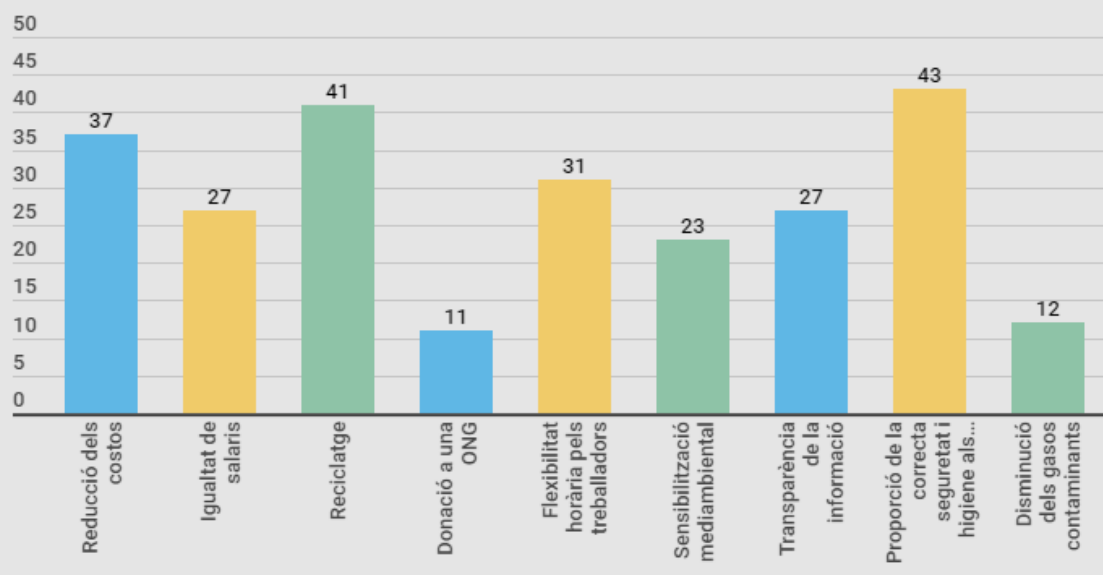
8.8. Resultats enquestes

Tot seguit es mostra una infografia que he realitzat per exposar els resultats obtinguts arran de l'enquesta:

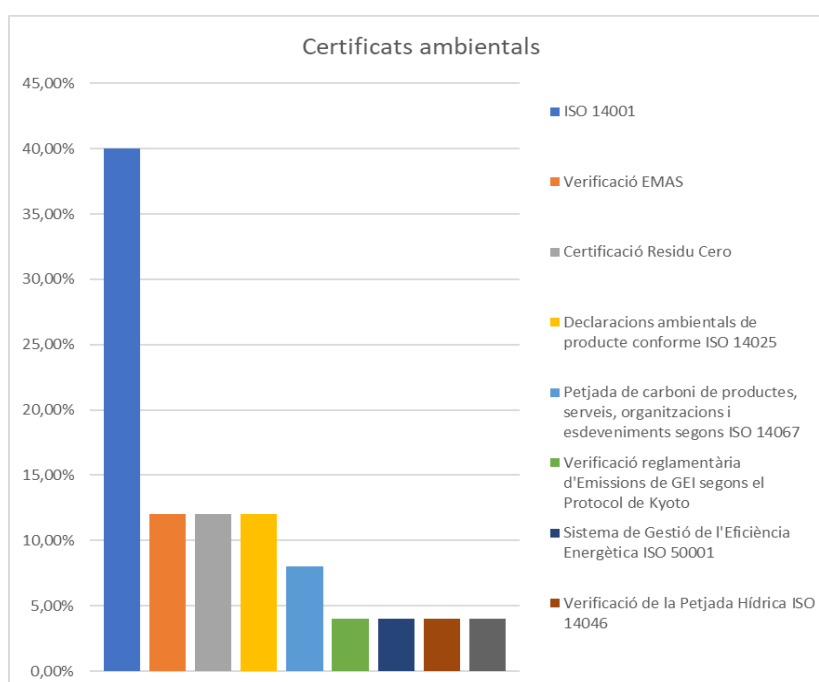
Accions de Responsabilitat Social Corporativa més freqüents en les empreses

En el següent gràfic s'hi poden veure un seguit de possibles accions d'RSC i quines d'elles són més freqüents en les empreses. Cal assenyalar que s'hi mostren de manera separada els tres àmbits que componen la Responsabilitat Social Corporativa. En blau, l'àrea econòmica; en groc, l'àrea social i, en verd, l'àrea ambiental.

El meu objectiu amb la realització d'aquesta infografia era proporcionar els resultats de l'enquesta de manera visual. Recollint en ella, els aspectes més importants del meu treball.

Finalment, en el següent gràfic podem observar que l'ISO 14001 és el certificat que predomina entre les empreses.

Il·lustració 16. Percentatge de certificats ambientals que tenen les empreses. Font: elaboració pròpia.

9. Investigació qualitativa

En relació amb les entrevistes, vaig triar 10 possibles empreses a entrevistar, les quals figuren en la taula de l'annex 3. D'aquestes he tingut l'oportunitat d'entrevistar en profunditat a tres.

A causa de la situació actual, l'entrevista s'ha modificat per no ocupar molt de temps als entrevistats. La guia de l'entrevista la podem trobar en l'annex 4, la qual és senzilla i ràpida, però permet obtenir resposta als objectius del treball.

9.1. Entrevista a EKOMODO

EKOMODO és una microempresa de San Sebastián. L'origen d'aquesta empresa va sorgir arran d'un projecte d'R+D d'EKO-REC. EKOMODO fabrica productes sostenibles i amb estil, amb la particularitat que la matèria primera que s'utilitza són ampolles de plàstic o taps reciclats.

Així doncs, podem observar com la valoració de l'impacte mediambiental és bàsic, ja que forma part de l'objecte social de l'empresa. A més a més, podem assenyalar que duen a terme un seguit d'accions mediambientals i socials, mitjançant col·laboracions i projectes.

Un bon exemple d'acció voluntària n'és la recollida de residus. En aquest cas, part dels residus recuperats van ser reciclats, però en concret, les ampolles de plàstic van ser emprades com a matèria primera en l'empresa.

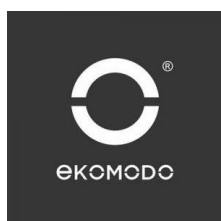
En relació amb els avantatges que poden aportar aquestes accions a l'empresa, és necessari assenyalar que se'n destaca un alt cost d'aquests projectes. Tanmateix, sí que aporten beneficis a l'empresa, convé destacar la millora de la imatge i la millor relació amb la comunitat.

A més a més, no solament es pot observar que aquestes accions voluntàries aporten una major transparència que garanteix una fidelització per part dels clients, sinó que pel que fa als treballadors, aquests ja es veuen compromesos des d'un inici amb la personalitat de l'empresa.

De manera paral·lela, aquestes accions de Responsabilitat Social Corporativa ajuden a un millor posicionament enfront de la competència. Això és degut a la diferenciació envers empreses que manquen d'aquests valors.

En definitiva, d'aquesta entrevista en profunditat se'n pot extreure que les accions voluntàries que cerquen preservar el medi ambient permeten un seguit d'avantatges a les empreses, així com un increment dels seus costos.

Per acabar, val la pena dir que EKOMODO té el certificat de Gestió de l'Ecodisseny ISO 14006, i també tracta de tenir relacions amb proveïdors que gaudeixen d'altres certificacions mediambientals.

Entrevista a Aritz G. CEO d'EKOMODO.

Il·lustració 17. Logotip EKOMODO. Recuperat de <https://www.ekomodo.eus/>

9.2. Entrevista a AFEPASA

Azufrera i Fertilitzants Pallarès (AFEPASA) és una empresa mitjana que es dedica a la manipulació i comercialització de diversos sofres. AFEPASA va néixer l'any 1893 i des de llavors ha estat en constant creixement.

En aquest cas no tenim una empresa que neixi de la sostenibilitat, sinó que els seus objectius són diferents. Per tant, tot i que disposen de certificats mediambientals i tenen clara la consciència de preservar el medi ambient i del seu impacte en ell, les seves accions existeixen perquè són necessàries per complir amb la normativa.

Així doncs, algunes de les accions mediambientals que duen a terme en AFEPASA són la gestió dels residus, el control dels seus envasos i també, la minimització de les emissions de CO₂.

Per la qual cosa, aquestes accions els permeten estar sempre en una millora continua i sobretot, gaudir de certs avantatges com el de tenir una millor imatge i reputació de cara a grups d'interès com els clients.

Així doncs, els principals avantatges de dur aquestes accions són la millora de la reputació i la imatge i sobretot, beneficis interns de millora pels canvis que s'han de garantir per obtenir certs certificats.

Pel que fa als certificats mediambientals, disposen tant de la Certificació ISO 14001 com del Reglament EMAS, per la qual cosa, mostren que tot i que no neixen de la sostenibilitat sí que tenen en compte la seva responsabilitat ambiental.

De l'entrevista en profunditat no se'n destaquen altres beneficis d'aquestes accions mediambientals d'RSC. Tanmateix, sí que es considera que els treballadors no se senten compromesos en realitzar aquestes accions, sinó que tenen l'obligació de dur-les a terme per no incórrer en sancions.

Finalment, AFEPASA no té una competència gaire elevada pel sector al qual es dedica, per tant, no s'ha pogut comprovar si aquestes accions mediambientals els hi comporten beneficis enfront de la competència, ja que l'entitat ja és molt diferenciada.

*Entrevista a Marc M. Responsable Mediambiental
d'AFEPASA.*

Il·lustració 18. Logotip AFEPASA. Recuperat de <https://www.afepasa.com/>

9.3. Entrevista a Cero Residuo

Cero Residuo és una microempresa de distribució online de Barcelona que ofereix productes útils, sense plàstic, vegans i ecològics que permetin als consumidors la disminució de la seva petjada ambiental al planeta.

En el cas concret podem observar que l'empresa neix sent sostenible. Això és així, perquè col·laboren amb altres entitats que disposen de certificats mediambientals oferint els seus productes a la tenda online.

Pel que fa als avantatges, podem destacar la diferenciació, la qual permet una fidelització per part d'aquells clients més conscienciats amb la preservació del medi ambient.

Un altre benefici que se'n pot extreure de l'entrevista és la millora de la imatge i la marca. Tanmateix, pel que fa als treballadors destacar que el seu compromís ve arran dels seus valors com a persona, els quals els fan sentir-se motivats en el seu lloc de treball.

En referència als certificats mediambientals, no disposen de cap dels tractats amb anterioritat. Tanmateix, convé assenyalar que tenen el Certificat Verd, el qual mostra que l'empresa és mediambientalment responsables.

Il·lustració 19. Logotip Cero Residuo. Recuperat de <https://www.ceroresiduo.com/>

9.4. Comparativa de la informació qualitativa

De manera resumida, les conclusions que podem extreure de les entrevistes són, en primer lloc, la diferència entre accions mediambientals d'RSC quan són voluntàries i quan són d'acord amb la normativa.

Això és, quan una empresa porta a terme aquestes accions amb la finalitat d'obtenir un certificat mediambiental concret o, per exemple, perquè així es requereix per la qualificació de l'empresa, els beneficis d'aquestes accions són menors i tenen menys importància.

Aquesta diferència és essencial, perquè per aquestes empreses el seu objectiu principal recau en altres activitats i les accions mediambientals que duen a terme són més una obligació que una motivació pels integrants de l'empresa.

En canvi, quan l'organització neix des de la sostenibilitat i cerca contínuament la pràctica d'accions que siguin mediambientalment responsables, els avantatges tenen més repercussió i són majors.

Una bona mostra recau sobre un grup d'interès molt important per l'empresa, els treballadors. Quan aquests ho fan per obligació, la motivació i la millora del clima laboral és mínima o nul·la.

Tanmateix, quan treballen amb una empresa on els valors són principalment els de preservació del medi ambient, aquests se senten més motivats. És més, normalment, els treballadors que cerquen treballar en empreses sostenibles ho fan perquè els seus valors són similars als de l'entitat.

En conclusió, els avantatges que pot obtenir una empresa que porta a terme accions mediambientals d'RSC varien o tenen una major repercussió segons si s'executen per obligació o perquè formen part de la personalitat de l'entitat.

10. Com poden avançar les empreses?

Basant-me en l'estudi de la part teòrica d'aquest treball i en l'anàlisi de la meua investigació, crec convenient que les empreses si volen avançar han de donar valor a l'RSC en la seva gestió empresarial.

Aquesta valoració els permetrà ser conscients mediambientalment. Això fa que també hagin d'actuar d'acord amb les necessitats de la societat, ja que la relació entre aquesta i el medi ambient és molt íntima.

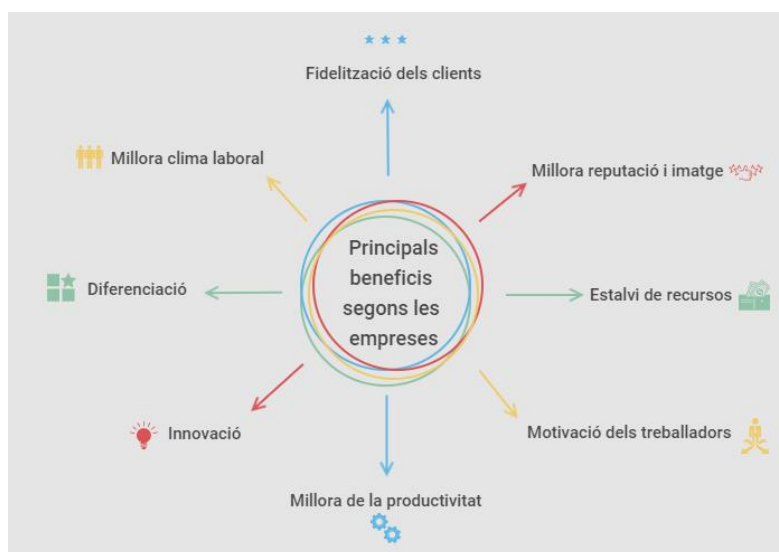
Una bona mostra és que si l'entitat emprèn una acció social, com pot ser garantir flexibilitat horària als treballadors permet obtenir beneficis en l'entitat com la millora del clima laboral, de la productivitat i la major motivació dels treballadors.

Així doncs, les accions socials i mediambientals han d'anar de la mà i si una empresa vol obtenir avantatges com els que s'exposen en el següent requadre, no pot deixar de banda accions com la igualtat de salaris, la proporció de la correcta seguretat i higiene, entre altres possibles accions socials.

A més a més, les accions mediambientals com la de reduir els gasos contaminants, reciclar o fins i tot, sensibilitzar ambientalment a la seva comunitat també els permetrà obtenir beneficis com la diferenciació, la millora de la reputació i imatge o la fidelització dels clients.

En resum, a totes aquelles entitats que desitgin avançar com empreses en el temps i lloc en el qual ens trobem, el més desitjable és que cerquin accions socials, ambientals i també econòmiques afins a la seva activitat empresarial.

Donat que els permetran fer una valoració del seu entorn i complir amb les necessitats que trobem avui en dia, un bon exemple, és la necessària participació que han de tenir amb els ODS, els quals també permetran que creixin i obtinguin tot un seguit d'avantatges que molt probablement, abans no tenien o no obtindrien.

11. Conclusions

En relació amb l'objectiu principal d'aquesta investigació, podem concloure que portar a terme accions mediambientals d'RSC aporta avantatges a l'empresa. Si més no, hem de distingir el motiu d'aquestes accions per part de l'entitat.

Per una banda, sempre que aquestes actuacions es portin a terme de manera voluntària per l'organització, els avantatges seran molt nombrosos. Això significa que millorarà la reputació i imatge, l'empresa innovarà, estalviarà recursos, podrà millorar el clima laboral, així com augmentar la seva productivitat.

Per una altra banda, si les accions es duen a terme per obtenir una certificació o d'acord amb la legislació, l'entitat no tindrà tants avantatges com si ho fes de manera voluntària. Un dels motius d'aquesta diferència pot venir a causa de la personalitat de l'entitat, ja que com més relacionades estan les accions amb aquesta, se li atribueix més valor.

Altrament, s'ha verificat que quan una entitat porta a terme accions mediambientals d'RSC, l'avantatge principal que podrà adquirir és la millora de la reputació i imatge. En aquest sentit, augmenta aquesta bona imatge, perquè l'empresa valora l'entorn i intenta no perjudicar-lo i també, estudia els valors que adquireix actualment la societat.

Seguidament, donats els problemes mediambientals que existeixen en l'actualitat i el paper fonamental que tenen les entitats per erradicar-los o, almenys, minvar el seu impacte, el valor de la Responsabilitat Social Corporativa i de l'àmbit ambiental de manera específica és més elevat.

Això també podem relacionar-lo amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, els quals ens garanteixen que les empreses han de contribuir en aconseguir-los. Per la qual cosa s'està premiant per part de la societat totes aquelles entitats que es mostren participatives en disminuir el seu impacte.

Ara bé, tot i que l'estudi s'ha realitzat respecte a les empreses. No podem oblidar que també hi ha altres subjectes que tenen un paper important en aquesta situació, com són l'administració pública o els consumidors.

Certament les entitats són conscients del dany mediambiental. Si més no, encara es requereix que millori la seva sensibilització envers aquest problema. A més a més, cal destacar que l'àmbit ambiental està íntimament relacionat amb el social. Per tant, és necessari que les entitats aprofundeixin les seves actuacions a favor del medi i també, de la societat.

El següent punt a considerar és la compatibilitat dels avantatges de Responsabilitat Social Corporativa amb els beneficis que s'han comprovat en la investigació. On es pot constatar que la gran majoria dels avantatges que s'adquireixen gràcies a l'RSC, poden ser aportats per les actuacions ambientals que s'implantin en l'empresa.

Quant a la comprovació de quins són els beneficis que poden adquirir les entitats, trobem tant externs com interns a l'organització. Així doncs, una empresa que decideix dur a terme accions mediambientals d'RSC el més habitual és que adquireixi un seguit de conseqüències positives.

S'ha de tenir en compte que en aquest treball hi ha un seguit de mancances. A causa de la dificultat que he tingut en trobar col·laboració per part de les empreses en la meva investigació.

Arran d'aquest obstacle, per tal de poder obtenir més respostes s'ha fet una enquesta ràpida i senzilla. Tanmateix, crec que seria bo i interessant el fet d'investigar i fer una comparativa de quin és el percentatge concret que aporta l'àmbit ambiental en els avantatges de l'RSC.

A tall de conclusió, convé assenyalar que, tot i que les empreses haurien d'actuar sempre tant amb consciència del seu impacte com amb la idea de preservar el medi. Un motiu que pot garantir la implicació de més entitats és el de presentar els beneficis que aquestes podrien obtenir si decideixen actuar de manera responsable amb el medi ambient.

12. Bibliografia

AENOR (s.d.). Certificación huella hídrica. Recuperat 3 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-hidrica>

AENOR. (s.d.). Certificación de emisiones de gases de efecto invernadero (GEI). Recuperat 2 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/verificacion-emisiones-gei>

AENOR. (s.d.). Certificación del sistema de gestión energética ISO 50001. Recuperat 3 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/eficiencia-energetica/eficiencia-energetica-50001>

AENOR. (s.d.). Certificación EMAS. Más allá de ISO 14001. Recuperat 31 de març de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/reglamento-emas>

AENOR. (s.d.). Huella de Carbono de productos, servicios, organizaciones y eventos. Recuperat 2 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-carbono-producto>

AENOR. (s.d.). Certificación ISO 14006 gestión del ecodiseño. Recuperat 1 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/ecodisenio>

AENOR. (s.d.). Declaraciones ambientales de producto. Recuperat 1 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/certificacion-de-producto/declaraciones-ambientales-de-producto>

AENOR. (s.d.). Verificación voluntaria Inventario de Emisiones de Gases de Efecto Invernadero (GEI) según ISO 14064. Recuperat 1 d'abril de 2021, de <https://www.aenor.com/certificacion/medio-ambiente/huella-carbono-organizaciones>

Agenda 2030. (s.d.). Objetivos de desarrollo sostenibles. Recuperat 23 de març de 2021, de <https://www.agenda2030.gob.es/ca/objetivos/home.htm>

Aguilar, A. (3 agost 2017). 5 cosas que debes saber del FTSE4Good [Entrada blog]. Recuperat 5 d'abril de 2021, de <https://www.expoknews.com/5-cosas-que-debes-saber-del-ftse4good/>

Ancos, H. (2019). Les empreses espanyoles com a motors del desenvolupament sostenible. *Document de treball, n°12, Madrid, Fundació Carolina*. Recuperat de https://www.fundacioncarolina.es/wp-content/uploads/2019/09/DT_FC_12.pdf

Andreu, A., Fernández, J. (2020, juliol 27). RSC: 70 años de historia para llegar a los Consejos de Administración. *Ethic*. Recuperat 7 de febrer de 2021, de <https://ethic.es/2020/07/rsc-70-anos-de-historia/>

Avendaño, W.R. (2013). Responsabilidad social (RS) y responsabilidad social corporativa (RSC). *Revista Lasallista de investigación*, 10(1), 154-163. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5021871>

BCG. (2017, octubre 25). Total Societal Impact: a new lens for strategy. Recuperat 28 de març de 2021, de <https://www.bcg.com/publications/2017/total-societal-impact-new-lens-strategy>

Canyelles, J.M^a. (29 de juny 2011). La Responsabilitat Social: reptes per a empreses, organitzacions socials i persones. [Vídeo]. Recuperat de https://dixit.gencat.cat/ca/04recursos/03dixit_tv/arxiu_de_dixit_tv/galeria_imatges_conf_josep_maria_canyelles/

Comisión de las Comunidades Europeas. (2001). *Libro verde: fomentar un marco europeo para la RSE*. Recuperat 11 de febrer de 2021, de [https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/committees/deve/20020122/com\(2001\)366_es.pdf](https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/committees/deve/20020122/com(2001)366_es.pdf)

Comisión Nacional del Mercado de Valores. (2015, febrer). *Código de buen gobierno de las sociedades cotizadas*. Recuperat 7 de febrer de 2021, de https://www.cnmv.es/docportal/publicaciones/codigogov/codigo_buen_gobierno.pdf

Conde, T. (2019, setembre 16). El DJSI: más que un índice, un buen sistema de gestión. *Compromiso Empresarial*. Recuperat 5 d'abril de 2021, de <https://www.compromisoempresarial.com/rsc/2019/09/el-djsi-mas-que-un-indice-un-buen-sistema-de-gestion/>

Directiva 2004/35/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'abril de 2004 sobre responsabilitat mediambiental en relació amb la prevenció i reparació de danys mediambientals. Diari Oficial de la Unió Europea, 143, de 30 d'abril de 2004, 56 a 75. Recuperat de <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:143:0056:0075:es:PDF>

Elkington, J. (2004). Enter the Triple Bottom Line. Recuperat 26 de maig de 2021, de <https://www.johnelkington.com/archive/TBL-elkington-chapter.pdf>

Espanya (2014). Llei 31/2014, de 3 de desembre, per la qual es modifica la Llei de societats de capital per a la millora del govern corporatiu. *Boletín Oficial del Estado*, (293, 4 de desembre), 99793-99826. Recuperat a partir de https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2014/12/04/pdfs/BOE-A-2014-12589-C.pdf

Espanya (2018). Llei 11/2018, de 28 de desembre, per la que es modifica el Codi de Comerç, el text refós de la Llei de societats de capital aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol i la Llei 22/2015, de 20 de juliol, d'auditoria de comptes, en matèria d'informació no financera i diversitat. *Boletín Oficial del Estado*, (314, 29 de desembre), 129833-129854. Recuperat a partir de https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2018/12/29/pdfs/BOE-A-2018-17989-C.pdf

EUROFINS. (2019, desembre 13). ¿Qué es el certificado “Residuo Cero” y cuál es su importancia? Recuperat 1 d'abril de 2021, de <https://envira.es/es/que-es-el-certificado-residuo-cero-y-cual-es-su-importancia/>

EUROFINS. (2020, març 27). ¿Qué es la norma ISO 14001 y para qué sirve? Recuperat 31 de març de 2021, de <https://envira.es/es/la-norma-iso-14001-sirve/#:~:text=La%20certificaci%C3%B3n%20ISO%2014001%20%E2%80%93%20Sistemas,asociados%20a%20la%20actividad%20desarrollada.>

European Commission. (s.d.). Premium Benefits through EMAS. Recuperat 31 de març de 2021, de https://ec.europa.eu/environment/emas/emas_for_you/premium_benefits_through_emas_en.htm

GENCAT. (s.d.). Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Recuperat de http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/desenvolupament_sostenible/agenda-2030-ods/

Global Standards Certification. (2010). Nueva norma ISO 26000:2010 Responsabilidad Social. Recuperat 9 de febrer de 2021, de <https://www.globalstd.com/pdf/rs-iso26000-2010.pdf>

Gobierno de España, Ministerio para la transición ecológica. (2019). *Documento guía sobre la aplicación de la normativa de responsabilidad medioambiental en España*. Recuperat 23 de març de 2021, de https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/responsabilidad-medioambiental/guia_responsabilidad_web_15-02-21_tcm30-523241.pdf

Herrera, C. (20 febrer 2012). Antecedentes e Historia de la RSC. [Entrada blog]. Recuperat 6 de febrer de 2021, de <https://www.eoi.es/blogs/carlosherrera/2012/02/20/antecedentes-e-historia-de-la-rsc/>

HUFFPOST. (2020, Octubre 6). La actividad económica y el agotamiento de los recursos naturales. Recuperat 3 de maig de 2021, de https://www.huffingtonpost.es/entry/la-actividad-economica-y-el-agotamiento-de-los-recursos-naturales_es_5f7b7323c5b688b05a594f1c

Jiménez, T. (2017, octubre 1). Las 10 ventajas de la Responsabilidad Social Corporativa. *Información*. Recuperat 9 de febrer de 2021, de <https://www.informacion.es/economia/2017/10/01/10-ventajas-responsabilidad-social-corporativa-5871625.html>

Langlois, A. (15 d'abril 2015). La reveladora historia de Howard Bowen, el padre de la RSE. *Comunicarse*. Recuperat 7 de febrer de 2021, de <https://www.comunicarseweb.com/biblioteca/la-reveladora-historia-de-howard-bowen-el-padre-de-la-rse>

Lizcano, J., Lombana, J. (2018). Responsabilidad Social Corporativa (RSC). *Civilizar*, 18(34), 119-134. Recuperat de <http://www.scielo.org.co/pdf/ccso/v18n34/1657-8953-ccso-18-34-00119.pdf>

Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de Responsabilitat Mediambiental. Butlletí Oficial de l'Estat, 255, de 24 d'octubre de 2007, 43229 a 43250. Recuperat de <https://www.boe.es/eli/es/l/2007/10/23/26/dof/spa/pdf>

Murgado Armenteros, E.M. (2016). El consum socialment responsable. *Revista d'Antropologia Experimental*, (16). Recuperat de <https://www.mendeley.com/catalogue/1c8bb33b-70a9-343c-a1fa-f01c425d1485/>

Naciones Unidas (s.d.). Desarrollo. Recuperat 22 de març de 2021, de <https://www.un.org/es/sections/what-we-do/promote-sustainable-development/index.html>

Parlament Europeu i Consell de la Unió Europea. (2014). Directiva 2014/95/UE del Parlament Europeu i del Consell de 22 d'octubre de 2014 per la que es modifica la Directiva 2013/34/UE en el que respecta a la divulgació d'informació no financera i informació sobre diversitat per part de determinades grans empreses i determinats grups. *Diario Oficial de la Unión Europea. Serie L*, (330, 15 de novembre), 1-9. Recuperat a partir de <https://www.boe.es/doue/2014/330/L00001-00009.pdf>

Pérez Espinoza, J.M., Espinoza Carrión, C., Peralta Mocha, B. (2016). La responsabilitat social empresarial i el seu enfoc ambiental: una visió sostenible a futur. *Universitat i Societat*, vol. 8 (3). Recuperat de <http://scielo.sld.cu/pdf/rus/v8n3/rus23316.pdf>

Rueda, M. J. (18 juny 2019). Estas certificaciones se basan en la incorporación de criterios medioambientales en procesos de gestión productiva, empresarial y comercial [Entrada blog]. Recuperat 30 de març de 2021, de <https://uniblog.unicajabanco.es/certificados-medioambientales---que-son-y-para-que-sirven->

Ruiz, I. (17 juliol 2019). Beneficios de ser una empresa respetuosa con el medio ambiente [Entrada blog]. Recuperat 6 d'abril de 2021, de <https://empresas.blogthinkbig.com/respetuosos-con-medio-ambiente/>

Tuset, S. (13 d'agost 2020). Indicadores de sostenibilidad ambiental [Entrada blog]. Recuperat 5 d'abril de 2021, de <https://blog.condorchem.com/indicadores-de-sostenibilidad-ambiental/>

United Nations Global Compact (s.d.). Els deu principis del Pacte Mundial de la ONU. Recuperat de <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

University of Northern Iowa. (2019, desembre 20). Can sustainable business practices be profitable? Recuperat 5 d'abril de 2021, de <https://business.uni.edu/news-views/can-sustainable-business-practices-be-profitable>

UP SPAIN. (s.d.). Beneficios de ser una empresa respetuosa con el medio ambiente [Entrada blog]. Recuperat 6 d'abril de 2021, de <https://www.up-spain.com/blog/beneficios-empresa-medio-ambiente/>

Villalobos, A. (2012, octubre 4). Triple bottom line, otra forma de medir el éxito empresarial. *El economista*. Recuperat 26 de maig de 2021, de <https://www.eleconomista.com.mx/finanzaspersonales/Triple-bottom-line-otra-forma-de-medir-el-exito-empresarial-20121004-0153.html>

Zokaei, K. (2013, octubre 14). Environmentally-friendly business is profitable business. *The Guardian*. Recuperat 5 d'abril de 2021, de <https://www.theguardian.com/sustainable-business/environmentally-friendly-sustainable-business-profitable>

1. Annex 1: disseny del qüestionari

Presentació: Bon dia, el meu nom és Emma Garcia i sóc una estudiant del Doble Grau d'Administració i Direcció d'Empreses i Dret. Estic realitzant una investigació pel meu Treball Final de Grau sobre la Responsabilitat Social Corporativa. Em podria ajudar responent un breu qüestionari? Asseguro l'anonimat de les respostes, les quals seran tractades de forma agregada. No trigarà més de 5 minuts. Moltes gràcies!

1. (FILTRE) L'empresa dirigeix els seus béns o serveis a Espanya? [f1]
  - a. Sí. 1
  - b. No. **NO VÀLID**

2. (CLASSIFICACIÓ) Selecciona la mida de l'empresa: [c2]
  - a. Autònom/a. 1
  - b. Microempresa. 2
  - c. Petita. 3
  - d. Mitjana. 4
  - e. Gran. 5

3. (CLASSIFICACIÓ) Quants treballadors hi ha a l'empresa? [c3]
  - a. Cap. 1
  - b. 1-10. 2
  - c. 11-50. 3
  - d. 51-250. 4
  - e. Més de 250. 5

4. (CLASSIFICACIÓ) Quin és l'àmbit d'operació de l'organització? [c4]
  - a. Local. 1
  - b. Regional. 2
  - c. Nacional. 3

d. Multinacional. 4

5. (CLASSIFICACIÓ) En quin sector pertany l'empresa d'acord amb l'activitat econòmica que es desenvolupa? [c5]

a. Primari. 1

b. Secundari. 2

c. Terciari. 3

6. En una escala de l'1 al 5 on 1 és "totalment en desacord" i 5 és "totalment d'acord" com et posicionen davant aquestes afirmacions? [p6]

	Totalment en desacord (1)	Poc d'acord (2)	Indiferent (3)	D'acord (4)	Totalment d'acord (5)	NS/NC (99)
Crec que la Responsabilitat Social Corporativa aporta valor a l'empresa [p6.1]	[p6.1(1)]	[p6.1(2)]	[p6.1(3)]	[p6.1(4)]	[p6.1(5)]	[p6.1(99)]
Es prioritzen accions mediambientals per davant de les accions socials [p6.2]	[p6.2(1)]	[p6.2(2)]	[p6.2(3)]	[p6.2(4)]	[p6.2(5)]	[p6.2(99)]
Pensem que les accions socials i mediambientals són importants pel desenvolupament	[p6.3(1)]	[p6.3(2)]	[p6.3(3)]	[p6.3(4)]	[p6.3(5)]	[p6.3(99)]

de l'empresa [p6.3]						
L'empresa és conscient de la necessitat de preservar el medi ambient [p6.4]	[p6.4(1)]	[p6.4(2)]	[p6.4(3)]	[p6.4(4)]	[p6.4(5)]	[p6.4(99)]

7. Quines d'aquestes accions són freqüents en l'empresa? (Pot escollir més d'una opció) [p7]

Reducció de costos	1	[p7(1)]
Igualtat de salaris	2	[p7(2)]
Reciclatge	3	[p7(3)]
Donació a una ONG	4	[p7(4)]
Flexibilitat horari treballadors	5	[p7(5)]
Sensibilització mediambiental	6	[p7(6)]
Transparència de la informació	7	[p7(7)]
Proporció de la correcta seguretat i higiene treballadors	8	[p7(8)]
Disminució gasos contaminants	9	[p7(9)]
Altres: _____	77	[p7(77)]

8. L'empresa té certificacions mediambientals? [p8]
- a. Sí. 1
  - b. No. 2
9. En cas que la resposta anterior sigui positiva, podries assenyalar quines té? (Pot escollir més d'una opció). [p9]
- a. Certificat ISO 14001. 1
  - b. Verificació EMAS. 2
  - c. Certificació Residu Zero. 3
  - d. Declaracions ambientals de producte conforme la Norma Internacional ISO 14025. 4
  - e. Certificació de Gestió de l'Ecodisseny ISO 14006. 5
  - f. Verificació voluntària d'Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle segons ISO 14064. 6
  - g. Petjada de Carboni de productes, serveis, organitzacions i esdeveniments segons ISO 14067. 7
  - h. Verificació reglamentària d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons el Protocol de Kyoto. 8
  - i. Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001. 9
  - j. Verificació de la Petjada Hídrica ISO 14046. 10
  - k. Altres. 77
10. Quins d'aquests avantatges creus que pots obtenir al dur a terme accions mediambientals de Responsabilitat Social Corporativa? (Pot escollir més d'una) [p10]

		Accions mediambientals
Disminució costos	1	[p10(1)]

Increment de beneficis	2	[p10(2)]
Estalvi de recursos	3	[p10(3)]
Millora de la productivitat	4	[p10(4)]
Innovació	5	[p10(5)]
Accedir a nous mercats	6	[p10(6)]
Millora clima laboral	7	[p10(7)]
Motivació treballadors	8	[p10(8)]
Retenció talent	9	[p10(9)]
Disminució risc de cometre infraccions	10	[p10(10)]
Millora competitivitat	11	[p10(11)]
Diferenciació	12	[p10(12)]
Fidelització clients	13	[p10(13)]
Millora en la reputació i imatge	14	[p10(14)]
Millor posicionament	15	[p10(15)]
Augment de confiança dels inversors	16	[p10(16)]
Premis de responsabilitat i sostenibilitat	17	[p10(17)]
Millora relació amb els Governos	18	[p10(18)]
Altres: _____	77	[p10(77)]

2. Annex 2: model enquesta

Accions mediambientals d'RSC

Bon dia, el meu nom és Emma Garcia i sóc una estudiant de Doble Grau d'Administració i Direcció d'Empreses i Dret. Estic realitzant una investigació pel meu Treball Final de Grau sobre la Responsabilitat Social Corporativa. Em podria ajudar responent un breu qüestionari d'acord amb la seva empresa? Asseguro l'anonimat de les respostes, les quals seran tractades de forma agregada. No trigarà més de 5 minuts. Moltes gràcies!

Següent

Pàgina 1 de 4

L'empresa dirigeix els seus béns o serveis a Espanya? *

1. Sí
2. No

Després de la secció 2 [Ves a la secció següent](#)

Secció 3 de 4

Característiques de l'empresa

Descripció (opcional)

Selecciona la mida de l'empresa: *

- Autònom/a
- Microempresa
- Petita
- Mitjana
- Gran

Quants treballadors hi ha a l'empresa? *

- Cap
- 1-10
- 11-50
- 51-250
- Més de 250

Quin és l'àmbit d'operació de l'organització? *

- Local
- Regional
- Nacional
- Multinacional

En quin sector pertany l'empresa d'acord amb l'activitat econòmica que es desenvolupa? *

- Primari
- Secundari
- Terciari

Després de la secció 3 [Ves a la secció següent](#)

Accions RSC

Descripció (opcional)

En una escala de l'1 al 5 on 1 és "totalment en desacord" i 5 és "totalment d'acord", com et posicionen davant aquestes afirmacions? *

	Totalment e...	Poc d'acord	Indiferent	D'acord	Totalment d'...	NS/NC
Crec que la ...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Es prioritzen...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pensem que ...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
L'empresa és...	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Quines d'aquestes accions són freqüents en l'empresa? (Pot escollir més d'una opció) *

- Reducció de costos
- Igualtat de salaris
- Reciclatge
- Donació a una ONG
- Flexibilitat horària pels treballadors
- Sensibilització mediambiental
- Transparència de la informació
- Proporció de la correcta seguretat i higiene als treballadors
- Disminució dels gasos contaminants
- Altres...

L'empresa té certificacions mediambientals? *

1. Sí
2. No

⋮

En cas que la resposta anterior sigui positiva, podries assenyalar quines té? (Pot escollir més d'una opció)

- Certificat ISO 14001
- Verificació EMAS
- Certificació Residu Zero
- Declaracions ambientals de producte conforme la Norma Internacional ISO 14025
- Certificació de Gestió del Ecodisseny ISO 14006
- Verificació voluntària d'Inventari d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle segons ISO 14064
- Petjada de Carboni de productes, serveis, organitzacions i esdeveniments segons ISO 14067
- Verificació reglamentària d'Emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle (GEI) segons el Protocol de Kyoto
- Sistema de Gestió de l'Eficiència Energètica ISO 50001
- Verificació de la Petjada Hídrica ISO 14046
- Altres...

⋮

Quins d'aquests avantatges creus que pots obtenir al dur a terme accions mediambientals de Responsabilitat Social Corporativa? (Pot escollir més d'una) *

- Disminució dels costos
- Increment de beneficis
- Estalvi de recursos
- Millora de la productivitat
- Innovació
- Accedir a nous mercats
- Millora clima laboral
- Motivació dels treballadors
- Retenció de talent
- Disminució risc de cometre infraccions
- Millora competitivitat

- Diferenciació
- Fidelització dels clients
- Millora en la reputació i imatge
- Millor posicionament
- Augment de confiança dels inversors
- Premis de responsabilitat i sostenibilitat
- Millora relació amb els Governes
- Altres...

3. Annex 3: taula amb les possibles empreses a entrevistar

En la següent taula hi consten les empreses seleccionades:

Duncantoalaltre	Autònom
Monkey Wood	Autònoma
EKOMODO	Microempresa
Cero Residuo	Microempresa
ECOALF	Empresa petita
ECOALKESAN	Empresa petita
Freshly Cosmetics	Empresa mitjana
AFEPASA	Empresa mitjana
PortAventura	Empresa gran
GOMA-CAMPS	Empresa gran

4. Annex 4: guió entrevistes

- a) En cas que a l'empresa es duixin a terme accions mediambientals d'RSC podries posar-me algun exemple?
- b) Les accions es duen a terme perquè així es requereix d'acord amb la legislació o també preneu accions mediambientals d'RSC de manera voluntària?
- c) Creus que les accions voluntàries d'RSC aporten beneficis?
- d) Aquestes accions mediambientals d'RSC us aporten avantatges enfront a la competència? Us permeten diferenciar?
- e) Creus que aquestes accions que duen a terme aporten compromís per part dels treballadors? O es realitza com una obligació?
- f) Quins altres avantatges creus que us poden aportar aquestes accions? Per exemple, fidelització clients, minimització risc d'incórrer en "*mala praxis*", millora de la imatge, entre altres.
- g) Finalment, quins certificats mediambientals teniu? Els heu adquirit de manera voluntària?